

QARABAĞ

AZƏRBAYCANDIR

İlham Əliyev

"SƏS" qəzeti mənim üçün ən əziz qəzətdir

SƏS

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 008 (6208) 15 yanvar 2021-ci il 2020-ci il. Qiyməti 40 qəpik "Əlinçə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı.

Azərbaycanın xarici işlər naziri Pakistan Prezidenti ilə görüşüb

Bax 3

Pakistana rəsmi səfəri çərçivəsində yanvarın 14-də Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Pakistan İslam Respublikasının Prezidenti Arif Alvi ilə görüşüb. Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən SİA-ya bildiriblər ki, Pakistan Prezidenti Arif Alvi səmimi salamlarını Prezident İlham Əliyevə çatdırmağı xahiş edib...

Azərbaycan beynəlxalq aləmdə güclü dövlət, etibarlı tərəfdaş kimi tanınır

Prezident İlham Əliyev: "Bizim Qələbənin rəmzi "dəmir yumruq" idi, artıq bizdə qılınc var"

Bax 2

"Amnesty International" Ermənistanın dinc əhaliyə qarşı raket hücumları ilə bağlı yeni hesabat yayıb

"Amnesty International" təşkilatı 44 günlük müharibə zamanı Ermənistanın qadağan olunmuş silahlardan istifadə etməsi nəticəsində mülki şəxslərin qətlə yetirilməsinə...

Bax 5

XİN: "Ermənistanın dövlət rəsmilərinin Azərbaycanın ərazilərinə qanunsuz səfərləri qəbul edilməzdir"

Bir daha vurğulayırıq ki, Ermənistanın dövlət rəsmilərinin Azərbaycanın ərazilərinə qanunsuz səfərləri qəbul edilməzdir. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirlər XİN-in...

Bax 6

Mətbuat sahəsində hansı islahatlar həyata keçiriləcək?

Bax 4

Azərbaycanda medianın inkişafı, jurnalistikada peşəkarlığın artırılması və bu sahədəki problemlərin həlli istiqamətində islahatlar dərinləşdirilir. Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamı ilə artıq Medianın İnkişafı Agentliyi (MEDIA) yaradılıb...

"G20 zirvə görüşünə dəvət Prezidentimizə hörmət bariz nümunəsidir"

Bax 7

"Medianın İnkişafı Agentliyi" mətbuatın inkişafına təkan olacaq

Bax 8

Paşinyanın arvadı və qızı Moskvaya getdi

Bax 5

Azərbaycan beynəlxalq aləmdə güclü dövlət, etibarlı tərəfdaş kimi tanınır

Prezident İlham Əliyev: “Bizim Qələbənin rəmzi “dəmir yumruq” idi, artıq bizdə qılınc var”

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bütün mötəbər görüşlərdə dəfələrlə bildirib ki, beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən qəbul edilmiş qərar və qətnamələr bizim ədalətli mövqeyimizi dəstəkləyir və münafiqənin həlli üçün bu, çox güclü hüquqi baza yaradıb. Qondarma “Dağlıq Qarabağ Respublikası”nı heç bir ölkə tanımayıb, orada keçirilmiş qanunsuz referendumlara dünyanın aparıcı təşkilatları və bir çox ölkələr tərəfindən sət, mənfi reaksiya verilmişdir. Bəli, sentyabrın 27-dən işğalçı Ermənistanın Azərbaycana qarşı növbəti təxribatı nəticəsində başlanan və 44 gün davam edən Vətən müharibəsində əldə edilən Qələbə bir daha sübut etdi ki, Azərbaycan haqq yolundadır. Eyni zamanda, beynəlxalq aləmin çoxsaylı nümayəndələri də bir daha şahid oldu ki, 44 gün Vətən Müharibəsi Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Güclü Ordunun, rəşadətli əsgər və zabitlərimizin igidliyi ilə 30 il təcavüzkar Ermənistanın işğal etdikləri torpaqlarımızın həsrətinə son qoyulan Qələbəsidir.

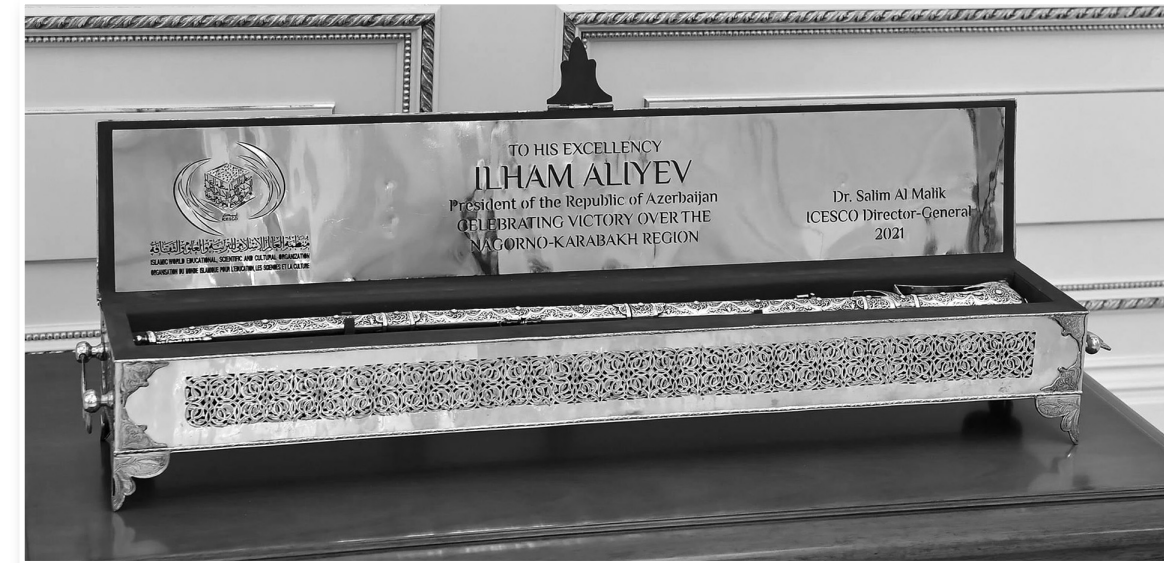
Elə yanvarın 13-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev ICESCO-nun Baş direktoru Salim bin Məhəmməd əl-Malikin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşündə qurumun Azərbaycana göstərdiyi davamlı dəstəyə görə minnətdarlığını bildirib. Dövlətimizin başçısı müharibə başlayandan bir neçə gün sonra ICESCO-nun Azərbaycanın ədalətli mövqeyinə çox dəstəkləyici bir bəyanat verdiyini və qərarlar qəbul etdiyini də minnətdarlıq hissi ilə xatırladı: “Həmçinin bizim şanlı Zəfərimizdən sonra sizin mənə Qələbə münasibətilə göndərdiyiniz təbrik məktubunuza görə də minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Bütün bunlar bizim birliyimizi, bizim xalqımızın birliyini nümayiş etdirir. Bildiyiniz kimi, Azərbaycan İslam həmrəyliyi ilə bağlı məsələləri həmişə güclü təşviq etmişdir və ICESCO Azərbaycanda çoxsaylı tədbirlər keçirmişdir. Ümidvaram ki, bu, belə də davam edəcək. Biz həmişə müsəlman ölkələri arasında birliyə çağırış etmişik. Sizin Ağdamda və digər yerlərdə gördükləriniz, həmçinin Ermənistan rəhbərliyinin müsəlmanların dini hissələrinə və tarixinə necə münasibət bəslədiyini göstərir”.

Prezident İlham Əliyev ICESCO-nun Baş direktoru Salim bin Məhəmməd əl-Malikin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşündə qurumun Azərbaycana göstərdiyi davamlı dəstəyə görə minnətdarlığını bildirib. Dövlətimizin başçısı müharibə başlayandan bir neçə gün sonra ICESCO-nun Azərbaycanın ədalətli mövqeyinə çox dəstəkləyici bir bəyanat verdiyini və qərarlar qəbul etdiyini də minnətdarlıq hissi ilə xatırladı: “Həmçinin bizim şanlı Zəfərimizdən sonra sizin mənə Qələbə münasibətilə göndərdiyiniz təbrik məktubunuza görə də minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Bütün bunlar bizim birliyimizi, bizim xalqımızın birliyini nümayiş etdirir. Bildiyiniz kimi, Azərbaycan İslam həmrəyliyi ilə bağlı məsələləri həmişə güclü təşviq etmişdir və ICESCO Azərbaycanda çoxsaylı tədbirlər keçirmişdir. Ümidvaram ki, bu, belə də davam edəcək. Biz həmişə müsəlman ölkələri arasında birliyə çağırış etmişik. Sizin Ağdamda və digər yerlərdə gördükləriniz, həmçinin Ermənistan rəhbərliyinin müsəlmanların dini hissələrinə və tarixinə necə münasibət bəslədiyini göstərir”.

“Onlar cinayət predmeti olan bir çox əməllər törədiblər”

“Qanunsuz məskunlaşma siyasəti hərbi cinayətdir və onlar işğalın son dönəmində bu siyasəti heç gizlətmirdilər belə. Onlar dünyanın

müxtəlif yerlərindən erməni mənşəli insanları gətirərək Şuşa şəhəri də daxil olmaqla tarixi Azərbaycan ərazilərində məskunlaşdırırdılar”,- deyən dövlət başçısı bildirib ki, şəhər və kəndlərimizin adlarını dəyişirdilər, hətta xristian dini abidələrinin mənşəyini belə dəyişirdilər: “Onlar xristian dininə ibadət edən qədim udların dini irsinin mənşəyini dəyişirdilər. Onlar qədim Qafqaz Albaniyasının kilsələrini erməni kilsələrinə çevirirdilər. Beləliklə, onlar cinayət predmeti olan bir çox əməllər törədiblər”. Azərbaycan vurulmuş ziyanın qiymətləndirilməsi prosesinə başlandıqını qeyd edən Prezident İlham Əliyev deyib ki, tanınmış beynəlxalq şirkətlərin köməyi ilə maddi, mədəni, mənəvi, ekoloji ziyan hərtərəfli qiymətləndiriləcək və bu da təcavüzkar Ermənistan dövlətinə beynəlxalq məhkəmələrə vermək imkanı yaradacaq.

ğıntılar birinci Qarabağ müharibəsindən sonra edilmişdir. Bu, müharibə zamanı edilməmişdir, çünki müharibə zamanı bu cür dağıntıları etmək mümkün deyil. Bu, Azərbaycan xalqına məxsus hər şeyi məhv etmək və gələcəkdə azərbaycanlıların geri qayıtmasına imkan verməmək üçün işğaldan sonra edilmişdir. Bu, bir daha onu nümayiş etdirir ki, demək olar, 30 illik danışıqlar ərzində Ermənistanın yalnız bir məqsədi olmuşdur, bu da danışıqları sonsuz və faydasız etmək idi və bu da baş verdi. Çünki demək olar ki, bu 30 illik danışıqlar prosesində heç bir nəticə yox idi. Yalnız danışıqlar, yalnız səfərlər, yalnız bəyanatlar var idi, lakin heç bir nəticə yox idi. Bu da təcavüzkar işğal olunmuş ərazilərin tarixi, mədəni və dini mənşəyini dəyişməyə cəhd etmək imkanını verdi”.

“Torpaqlarımızı işğal altında saxlayan ölkə Azərbaycan xalqının irsini məhv etmək istəyirdi”

Prezident İlham Əliyev ICESCO-nun Baş direktoru Salim bin Məhəmməd əl-Malikin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşündə bildirib ki, müharibə zamanı Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş şəhərlərini ziyarət edərkən o təcavüzkar Ermənistanın hər şeyi necə məhv etdiklərinin şahidi olduqlarını deyib: “Siz müharibə zamanı Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş şəhərlərini ziyarət etməsəniz və özünüz vəziyyətin şahidi olmadunuz. Hər şey tamamilə məhv edilib. Bizim bu barədə məlumatımız var idi. Çünki işğal edilmiş ərazilərdə vəziyyətlə bağlı bizdə müəyyən görüntülər var idi. Lakin səmimi desəm, biz dağıntıların bu qədər geniş vüsət almasını heç təsəvvürümüzdə belə gətirə bilməzdik. Bu, onu nümayiş etdirir ki, torpaqlarımızı işğal altında saxlayan ölkə Azərbaycan mədəniyyətinin izini silmək, Azərbaycan xalqının irsini məhv etmək istəyirdi”,-deyən dövlət başçısı onu da deyib: “Biz açıq-aydın başa düşürük ki, bu da-

“Onların bizim məscidlərdə donuz saxlaması bütün müsəlmanlara qarşı təhqirdir”

“Ermənilərin bizim məscidlərdə donuzları və inəkləri necə saxlama-

olmadan, Dağlıq Qarabağda həmin vaxt mövcud olan qanunsuz rejimin himayədarlığı altında bəzi təmir işləri görmüşdü. Beləliklə, onlar cinayətkarlarla əlbir oldular, çünki ermənilər işğal edilmiş ərazilərdə demək olar ki, 70 məscidi dağıdıblar”.

Azərbaycan Prezidenti vurğulayıb ki, bu məscidlərdən birində təmir işləri aparmağa çalışmaq, sadəcə olaraq, onların sanki özlərini tolerant olduqlarını, müsəlman mədəniyyətinə, müsəlmanların hissələrinə hörmət etdiklərini nümayiş etdirmək cəhdi idi.

“Əgər onların münasibəti belə idisə, niyə digərini dağıdıblar və niyə digərini təmir etməyiblər? Şuşaya gəlmiş həmin xarici şirkət digər məscidlərin, bütün dini və mədəni irsin dağıldığını görmədi? Onlar hətta bunu dağıdan separatçılardan da pis davrandılar. Lakin biz hər şeyi bərpa edəcəyik”, - deyən Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, sizinlə müzakirə etmək istədiyim məsələlərdən biri də ICESCO-nun Azərbaycanda regional mərkəzi ilə bağlı məsələdir: “Bilirsiniz ki, bu məsələ son 3-4 il idi müzakirə olunurdu və biz bu müzakirələrə yenidən nəzər salmaq istəyirik. Əgər müsbət irəliləyiş olsa, düşünürəm ki, biz bunu çox tezliklə edə bilərik. Bu, bizim üçün və İslam həmrəyliyinin güclənməsinə, İslam mədəni irsinin qorunmasına töhfə verən bütün insanlar üçün çox mühüm əhəmiyyət kəsb edəcək”.

Bir sözlə, 27 sentyabrda başlanan Vətən Müharibəsində haqq yolunda apardığı Qələbəsindən sonra ardıcıl olaraq xarici dövlətlərin nümayəndələrinin ölkəmizə səfərləri bir daha sübut edir ki, Azərbaycanın dünyaya birliyində nüfuzu, dövlətlərə münasibətlərdə çəkisi artır. Dövlətimizin yürütdüyü uğurlu daxili və xarici siyasət beynəlxalq aləmdə dəstək və rəğbət qazanır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev cənablarının dediyi kimi: “Bizim Qələbənin rəmzi dəmir yumruq idi, artıq bizdə qılınc var”.

RƏFİQƏ KAMALQIZI

İtaliyanın nüfuzlu "Il Giornale" qəzeti, "Notizie Geopolitiche" analitik-informasiya portalı, "MSN Notizie" saytında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sədrliyi ilə 2020-ci ilin yekunlarına həsr olunmuş videoformatda keçirilmiş müşavirədə dövlətimizin başçısının ötən il ölkəmizdə siyasi, iqtisadi, sosial sahələrdə baş vermiş əsas hadisələr, eləcə də 2021-ci il üzrə planlar ilə bağlı açıqlamalarına dair məqalələr dərc olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, yazılarda Prezident İlham Əliyevin fikirlərinə istinadən 2020-ci ilin bütün ölkələr üçün iqtisadi sahədə ağır il olduğu, amma Azərbaycanın digər ölkələrə nisbətən bu vəziyyətdən daha az itkilərlə çıxdığı, 2020-ci ildə Azərbaycanda qeyri-neft sənayesinin 11 faizdən çox artdığı, bunun da məhz şəxələndirmə hesabına əldə edildi və bunun real iqtisadiyyatın, qeyri-neft iqtisadiyyatının inkişafı demək olduğu bildirilib.

Azərbaycanın dövlət başçısının 2020-ci ildə ölkədə kənd təsərrüfatının 2 faiz, orta əməkhaqqı və orta pensiyaların təqribən 13-14 faiz artdığını, koronavirusla mübarizə üçün vəsaitlər xərclənsə də, müharibə aparılsa da, digər xərclər, müavinətlər və sosial paketlər olsa da, ölkənin valyuta ehtiyatlarının qorunduğunu və Dövlət Neft Fondunun vəsaitinin 0,5 faiz artdığını bildirdiyi diqqətə çatdırılıb.

Qeyd olunub ki, Prezident İlham Əliyev 2020-ci ilin sonunda - dekabrın 31-də Cənub Qaz Dəhlizinin tam istismara verildiyini bildirib. Azərbaycanın dövlət başçısının bununla bağlı fikirlərindən sitat gətirilib: "Onun son seqmenti olan TAP istismara verildi. Azərbaycan qazı tarixdə ilk dəfə olaraq artıq Avropa məkanındadır. Bu, bizim tarixi nailiyyətimizdir. Çünki Cənub Qaz Dəhlizinin təşəbbüskarı da bizik. Əsas məliyyə yükünü də biz öz üzərimizə götürmüşük. Bir çox ölkələri birləşdirən bu layihə gələcəkdə ölkələr və digər Avrasiya ölkələri arasında yeni əməkdaşlıq formatının təməlini qoyur. Bu əməkdaşlıq formatı bu gün artıq özünü nəqliyyat sektorunda, ticarət sektorunda göstərir, ondan sonra digər sektorlarda göstərəcək. Biz Avrasiyanın enerji xəritəsini yenidən tərtib etdik. Biz bir-birinə bağlı olan 3500 kilometr uzunluğunda 3 qaz kəməri inşa etdik. "Şahdəniz-2" layihəsini istismara

Prezident İlham Əliyevin Qarabağın inkişaf perspektivləri ilə bağlı fikirləri İtaliya mətbuatının diqqət mərkəzində olub

Notizie Geopolitiche
Dedicated independent on-line of geopolitical and political news - dal 2011

PRIMO PIANO

AZERBAIJAN. ALIYEV, 'CREEREMO UN PARADISO NEL KARABAKH'
10 Gennaio 2021

Notizie Geopolitiche - Nel corso di una videoconferenza con i membri del governo dedicata ai risultati del 2020, il presidente dell'Azerbaigian İlham Aliyev ha parlato dei principali avvenimenti nel settore politico, economico, sociale del paese e dei piani per il 2021. Evoluendo come il 2020 sia stato un anno economico difficile per tutti, ha affermato che l'Azerbaigian ne è uscito con meno perdite rispetto ad altri paesi e ha ricordato che, sebbene l'economia del paese si sia contratta di oltre il 4% nel 2020, l'industria non petrolifera è cresciuta di oltre l'11%, risultato ottenuto attraverso la diversificazione e quindi lo sviluppo dell'economia reale. Il presidente ha sottolineato inoltre che durante il 2020 l'agricoltura è cresciuta del 2%, i salari medi e le pensioni medie di circa il 13-14%, e, nonostante siano stati spesi miliardi di dollari per combattere la pandemia da coronavirus, per la guerra e per altri costi, benefici e pacchetti sociali, le riserve petrolifere del paese sono state protette e le riserve del Fondo di petrolio sono aumentate dello 0,5%.

verdiki və artıq Avropa istehlakçıları Azərbaycan qazını alırlar. Bu, həm onlar, həm də bizim üçün faydalıdır. Eyni zamanda, digər layihələr üzrə də uğurlu işlər aparılıb. Əminəm ki, bu layihələrin işlənməsi bizə əlavə dividendlər gətirəcək - həm iqtisadi, həm siyasi".

Yazılarda Prezident İlham Əliyevin beynəlxalq qurumların Azərbaycanda gedən işlərə verdikləri qiymətlə bağlı fikirlərinə də yer verilib: "Dünya Bankının "Doing Business" proqramında 190 ölkə arasında Azərbaycan 28-ci yerdədir. Azərbaycan 10 ən islahatçı ölkə sırasına daxil edilmişdir. Davos Ümumdünya İqtisadi Forumunun hesabatinın bəzi parametrlərini qeyd etmək istərdim. Əhalinin elektrik təchizatı səviyyəsi - dünya miqyasında Azərbaycan ikinci yerdədir. Hökumətin dəyişməyə cavabdehliyi, yeni ki, islahatçı obrazı əmsalına görə Azərbaycan dünya miqyasında beşinci yerdədir. Hökumətin uzunmüddətli strategiyası - Azərbaycan 10-cu yerdədir. Hökumətin siyasi sabitliyi təmin etməsi - Azərbaycan 11-ci yerdədir. İnfrastruktur layihələri ilə bağlı - demir yolu xidmətlərinin səmərə-

lilyi 11-ci yerdədir. Hava yolları xidmətlərinin səmərəliliyi - 12-ci yer. Avtomobil yollarının keyfiyyəti - 24-27-ci yerlərdəyik. Bu hesablama inkişaf etməkdə olan 74 ölkə arasında aparılmışdır. İnküziv inkişaf indeksi üzrə Azərbaycan üçüncü yerdədir".

Məqalələrdə Prezident İlham Əliyevin müşavirədə 2021-ci ilin planlarından danışaraq dövlət investisiya planında təsbit olunmuş əhəmiyyətli işlərə yanaşı, azad edilmiş ərazilərdə görüləcək işlər barədə məlumat verdiyi də bildirilib. Bu xüsusda, birinci layihə kimi Şuşa şəhərinə yol layihəsi, Şuşa şəhərinə getmək üçün yeni yol çəkilişinin mütləq olduğu, bu sahədə işlər artıq start verildiyi, artıq Əhmədbəyli-Alxanlı-Füzuli-Şuşa yolunun inşa olunmağa başladığı və bu yolun nəzərdə tutulmuş qrafikdən daha tez bir zamanda inşa ediləcəyi oxucuların diqqətinə çatdırılıb.

Prezident İlham Əliyevin digər vacib layihə kimi Toğanalı - Kəlbəcər yolu layihəsinə də start verildiyini və relyefin mürəkkəbliyini nəzərə alaraq, bu yolun üstündə tunellərin tikiləcəyini, habelə Horadizdən Zəngilana, oradan Qubadlıya və

oradan da Laçın rayonuna qədər yol çəkilməsi üçün hazırlıq işlərinə başladığını, Toğanlıdan Kəlbəcərə çəkiləcək yolun Laçın rayonuna da davam etdiriləcəyini, beləliklə, iki tərəfdən, - həm şimaldan, həm cənubdan Laçın və Kəlbəcər rayonlarına yol-nəqliyyat infrastrukturunun yaranacağını bildirdiyi qeyd olunub.

Eyni zamanda, dövlətimizin başçısına istinadla Laçın və ya Kəlbəcər rayonunun ərazisində müasir beynəlxalq hava limanının tikilməsi üçün yer axtarıldığı, ya Laçın, ya da Kəlbəcərdə yeni beynəlxalq hava limanının tikiləcəyi, Füzuli şəhərində də beynəlxalq hava limanının inşa ediləcəyi, bunun həm Qarabağ bölgəsinin inkişafı üçün lazım olduğu, eyni zamanda, Şuşaya gəlmək istəyən xarici qonaqların rahat Füzuliyə enib, oradan avtomobillə Şuşaya gedəcəkləri, aeroportun tikintisi ilə paralel olaraq artıq Füzuli şəhərindən beynəlxalq uçuşların təşkili ilə bağlı ilk araşdırmaların aparılması olduğu və aeroportun açılışından sonra qonşu ölkələrin bəziləri ilə hava nəqliyyatının təmin edilməsi üçün AZAL-ın müvafiq iş aparmalı olduğu vurğulanıb.

Yazılarda bildirilib ki, Prezident İlham Əliyev iki beynəlxalq aeroportun Qarabağ zonasını bərpa etməyə, yüklərin daşınmasına, turizmin inkişafına kömək göstərəcəyini, eyni zamanda, insanların oraya qayıdandan sonra onların rahatlığı üçün böyük əhəmiyyətinin olacağını deyib.

Müşavirədə dövlətimizin başçısının bölgədə çəkiləcək yeni demir yolu xətləri barədə də məlumat verdiyi bildirilib, bu xüsusda Horadiz-Füzuli və Füzuli-Şuşa demir yolunun tikintisinin də nəzərdə tutulduğu, bunun da Şuşaya rahat gediş-gəlişi təmin etmək üçün çox vacib olduğu, Horadiz-Ağbənd demir yolunun da yenidən tikiləcəyi, bu yolun Naxçıvan dəhlizini açmaq üçün xüsusi əhəmiyyət daşıdığı qeyd olunub. Vurğulanıb ki, tədbirdə Azərbaycan Prezidentinin Naxçıvan dəhlizinin açılması üçün konkret işlərin getdiyini, dəhlizin açılmasının noyabrın 10-da imzalanmış Bəyanatda öz əksini tapdığı, bu yolun mütləq açılacağı və bölgəyə yeni imkanlar gətirəcəyini deyib. Dövlətimizin başçısı bildirib: "Bu yoldan həm Azərbaycan, həm Türkiyə,

həm Rusiya, həm Ermənistan, həm də İran istifadə edəcək. Bu yol gələcəkdə çoxtərəfli əməkdaşlıq üçün xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Biz öz ərazimizdə Horadiz-Ağbənd demir yolunun tikintisinə başlayacağıq. Bununla paralel olaraq, Naxçıvan Muxtar Respublikasında demir yolunun bərpası və müasirləşdirilməsi istiqamətində də işlər aparılacaq. Nəzərə alsaq ki, Ermənistan demir yolları Rusiya demir yollarının müqabilindədir, bizim tərəf müqabilimiz, əlbəttə, Rusiyadır. Çünki Ermənistan dövlətinin Mehri demir yolu layihəsinə heç bir aidiyyəti yoxdur. Biz bu məsələni Rusiya ilə müzakirə edirik. Çünki Rusiya demir yolları Ermənistan demir yollarının sahibidir. İlk müzakirələr müsbətdir".

Həmçinin bildirilib ki, Azərbaycan Prezidenti azad edilmiş torpaqlarda kənd təsərrüfatı məhsuldarlığının artırılması üçün suvarma işlərinin sürətlə getməli və bu ərazilərdə ən müasir suvarma sistemlərinin təşkil edilməsi olduğunu, orada su mənbələrinin də kifayət qədər çox olduğunu deyib.

Habelə dövlət başçısının işğaldan azad olunmuş ərazilərdə enerji təchizatı ilə bağlı göstərişlər verdiyi, həm ənənəvi, həm bərpaolunan enerji növlərinin həmin ərazilərdə geniş vüsət alacağını və Qarabağ bölgəsinin yaşıl enerji zonası kimi dünya üçün bir nümunə olacağını dediyi qeyd olunub. Prezident İlham Əliyevin Qarabağın turizm potensialı ilə bağlı fikirlərindən də sitat gətirilib: "Nəzərə alsaq ki, Qarabağ bölgəsinin çox zəngin, füsunkar, təkrarolunmaz təbiəti və tarixi abidələri var, əminəm, Azərbaycanın əsas turizm zonasının birinə çevriləcək".

Eyni zamanda, bildirilib ki, Prezident İlham Əliyev müharibənin başa çatmasından iki aydan da az vaxt keçsə də, artıq çox böyük işlər görüldüyünü qeyd edib. O deyib: "Mən bu yaxınlarda demisdim ki, biz Qarabağ bölgəsində cənnət yaradacağıq və sözümdə dururam. Ona görə 2021-ci il bu baxımdan çox əlamətdar olmalıdır. Məhz 2021-ci ildə Azərbaycan xalqı və bütün dünya görəcək ki, bizim niyyətimiz həyatda öz əksini tapır, bizim planlarımız həyatda gerçəkləşir".

Pakistana rəsmi səfəri çərçivəsində yanvarın 14-də Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Pakistan İslam Respublikasının Prezidenti Arif Alvi ilə görüşüb. Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən SİA-ya bildiriblər ki, Pakistan Prezidenti Arif Alvi səmimi salamlarını Prezident İlham Əliyevə çatdırmağı xahiş edib və Azərbaycan Prezidentini Pakistanda qəbul etməkdən məmnunluq duyacağını bildirib. O, Azərbaycanın ərazilərinin işğaldan azad olunması və əldə olunan Qələbə münasibətilə təbrik edib.

Arif Alvi Qoşulma Hərəkatının Bakıda keçirilən dövlət və hökumət başçıların Zirvə toplantısında iştirakını və bu zaman Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə görüşünü xatırladı, Azərbaycanın dövlət başçısının uzaqgörən siyasətçi olduğunu xüsusilə vurğulayıb. Hər iki ölkənin regional münaqişələrin beynəlxalq hüququn prinsipləri əsasında həllinə dair mövqeləri və bu xüsusda nümayiş olunan qarşılıqlı dəstək

Azərbaycanın xarici işlər naziri Pakistan Prezidenti ilə görüşüb

qeyd olunub. Pakistan Prezidenti, həmçinin ölkələrimiz arasında ikitərəfli münasibətlərin inkişafı, o cümlədən iqtisadi, ticarət və digər sahələrdə əməkdaşlığın daha da ge-

nişləndirilməsinin vacibliyini vurğulayıb.

Ceyhun Bayramov, öz növbəsində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin səmimi salamlarını Pakistanın dövlət başçısına çatdırıb. Pakistanın Azərbaycanın beynəlxalq hüquqa və ədalətə əsaslanan mövqeyinə verdiyi dəstəyi vurğulayan nazir xüsusilə 44 günlük Vətən müharibəsi dövründə dost və qardaş ölkə Pakistanın nümayiş etdirdiyi birmənalı dəstəyə görə qarşı tərəfə təşəkkürünü ifadə edib. Azərbaycanın Cammu və Keşmir məsələsinin beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri, həmçinin BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələri əsasında həllini dəstəklədiyini və İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının müvafiq kontakt qrupu çərçivəsində iştirakımız qeyd olunub. Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərində bərpa və reabilitasiya işlərinin həyata keçirilməsindən bəhs edən nazir Ceyhun Bayramov hazırkı mərhələdə dost ölkələrin bu fəaliyyətə cəlb olunma biləcəyini qeyd edib. Görüşdə tərəflər ikitərəfli əməkdaşlığın gələcəkdə daha da inkişaf etdirilməsi üzrə qətiyyətli olduqlarını ifadə ediblər.

Adil Əliyev: Moskva görüşünün nəticələri və perspektivlər

Bildiyimiz kimi, yanvarın 11-də Moskvada Rusiya Prezidenti Vladimir Putin, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın iştirakı ilə 2020-ci il noyabrın 10-da Dağlıq Qarabağa dair imzalanmış üçtərəfli Bəyanatın reallaşdırılması ilə əlaqədar görüş keçirildi. Görüş zamanı Putin, Əliyev və Paşinyan razılaşmanın, həmçinin Rusiya tərəfindən həyata keçirilən sülhməramlı prosesin uğurunu təsdiqlədilər. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirlər Milli Məclis Sədrinin müavini Adil Əliyevin "Moskva görüşünün nəticələri və perspektivlər" adlı məqaləsində yer alıb. Məqaləni təqdim edirik. Görüşdə Rusiya tərəfinin əsas mövqeyi noyabrın 10-da əldə olunan razılaşmanın uğurunu nümayiş etdirmək və ATƏT-in Minsk qrupunun digər həmsədrələrinə nisbətən prosesdə daha operativ iştirak etdiyini göstərmək oldu.

rından sonra tərribat törədərək yaxalanıblar. Bu səbəbdən də onların qaytarılması istisnadır.

Ermənistanın mövcud durumda Paşinyanın vəziyyəti olduqca ağırdır. O, hakimiyyətə gəldiyi gündən etibarən xalqın etimadını qazana bilməyib, üstəlik də fəaliyyəti dövründə ölkə daxilində çox ciddi narazılıqlar yaradıb. Baş verənlərin fonunda azad mətbuat tətbiq etdiyi senzura, bloqerlərin və jurnalistlərin həbsi və təqib edilməsi, müxalifətlə çəkişmələri, uğursuz kadr siyasəti erməni xalqı tərəfindən daim narazılıqla qarşılanıb. Habelə 44 günlük müharibədə Ermənistanın rüsvayçı məğlubiyyəti və kapitulyasiya aktına imza atması, habelə döyüşlərdə on mindən çox hərbiçinin ölümü bu ölkədə çox ciddi narazılıq yaradıb. Vəziyyət o yerə çatıb ki, günlərlə davam edən etiraz mitingləri və istefa çağırışları ilə ürayı soyumayan narazı kütlə Paşinyanın aeroporta gedən yolunu belə bağlamışdı. Bu səbəbdən də, Moskva görüşündə ən kiçik uğur qazanmaq belə Paşinyan üçün çox vacib idi, lakin yeganə istəyi olan əsirlərin qaytarılmasından da imtina olundu.

Xülyalarla yaşayan Ermənistan tərəfi hələ də "status" çağırışlarını davam etdirir. Amma artıq qatar gedib, bu məsələ tarixdə qalıb. Azərbaycan illər uzununu Qarabağa ən yüksək muxtariyyət verməklə Ermənistan silahlı qüvvələrinin oradan sülh yolu ilə çıxarılmasını istəyib, lakin erməni havadarlarının iştahası böyük olduğundan buna razılıq verməyiblər. Vətən müharibəsindən sonra isə bu, mümkün deyil. Çünki rəşadətli Azərbaycan Ordusu müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə öz torpaqlarını döyüşərək, itkilər verərək, igid oğullarının qanı bahasına işğaldan azad edib.

Azərbaycan Prezidenti deyib ki, status-kvo artıq yoxdur. Tezliklə azərbaycanlılar Dağlıq Qarabağa, Şuşaya, işğaldan azad olunmuş digər şəhər və kəndlərə qayıdacaqlar. Azərbaycan əhalisi öz yurdunda məskunlaşdıqca erməni əhalisi ilə say nisbəti də aydınlaşacaq. Madrid prinsipləri ilə bağlı danışıqlarda olduğu kimi, 1988-ci ildən əvvəlki nisbətlərə istinadlar bu çərçivədə işləmir. Çünki Dağlıq Qarabağ Ermənistanın nəzarəti altında olduğu zaman ermənilər azərbaycanlıların öz dedə-baba yurdlarına qaytmasına icazə verməməyə çalışırdılar. İndi isə vəziyyət dəyişib və soydaşlarımız öz evlərinə qayıdacaqları günü səbirsizliklə gözləyirlər. Azərbaycanlıların işğaldan azad olunmuş torpaqlarımıza qayıtmasına az qalıb.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev 30 ilə yaxın müddətdə fəaliyyət göstərən Minsk qrupunun heç bir işə yaramadığını və münaqişənin rəşadətli Ordumuzun gücü ilə qısa müddətdə, cəmi 44 gün ərzində həll edildiyini dünyaya nümayiş etdirdi.

Keçirilən görüş nəticə etibarilə aşağıdakı qənaətə gəlməyə əsas verir:

- sülh prosesi hər üç tərəfin təsdiqlədiyi üçtərəfli formatda uğurla davam edir;

- digər həmsədrələrin müdaxiləsi sülh prosesini pozmaq təhdidi nümayiş etdirir. Nəticədə ABŞ və Fransa kənara çəkilir, Rusiya isə münaqişənin həllində gedişat ilə bağlı digər həmsədrləri məlumatlandırmağı öhdəsinə götürür. Eyni zamanda, ATƏT-in mandatı qorunur və bütün razılaşmalar beynəlxalq hüququn tələblərinə uyğun olaraq həyata keçirilir. Bu səbəbdən də, V.Putin öz çıxışında 10 noyabr Bəyanatını "sülh razılaşması" adlandırdı.

Məlumdur ki, Rusiya üçün ABŞ-in Cənubi Qafqazda gedən proseslərə təsirlərini azaltmaq vacibdir. 28 ilin nəticələri açıq-aydın göstərdi ki, 1992-ci ilin yayında yaradılan Minsk qrupu Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə töhfə vermədi. Əksinə, böyük imkanlara malik erməni lobbilərinin fəaliyyət göstərdiyi ABŞ və Fransanın həmsədrliyi yalnız və yalnız danışıqlar prosesində Ermənistanın mövqeyini gücləndirdi, münaqişənin həllinin qeyri-müəyyən vaxtadək uzanmasına, status-kvonun saxlanmasına səbəb oldu.

Təsədüfi deyildir ki, Ermənistan hələ də Minsk qrupunun hər üç həmsədrinin iştirakı ilə danışıqları canlandıрмаğa çalışır. Zənnimcə, Fransa prezidenti Emmanuel Makrona məlumat sızdırmalarında əsas məqsəd də danışıqlar prosesinə digər həmsədr ölkələri də qoşmaq və münaqişənin həllini dalana dirəmək cəhdi idi. Paşinyan Moskva görüşündə bir daha Minsk qrupunun vasitəçiliyini qeyd etdi. Buna baxmayaraq, Azərbaycanın mövqeyi, Ermənistanın Fransanı prosesə cəlb etmək istəyini təsirsiz hala gətirdi.

Rusiya, Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin 2021-ci il 11 yanvar tarixli Bəyanatı ötən il 10 noyabrda imzalanmış sülh müqaviləsinin 9-cu bəndinin həyata keçirilməsini izah edən bəyanat kimi qəbul edilə bilər. Hər üç liderin imzaladığı yeni sənəd prosesə lazımi ağırlıq və qaçılmazlıq verir, habelə sülh prosesini və Ermənistanın kapitulyasiyasını birbaşa təsdiqləyir.

Bəyanatdan aydın olur ki, layihələrin qəti təsdiqinə dair danışıqlar 2021-ci ilin martında baş tutacaq. Göründüyü kimi, tərəflər inşaat işlərinə yazın əvvəlində başlamağı planlaşdırır, layihələr bir çox məsələlərin həllini əhatə edəcək və tərəflər arasında ətraflı müzakirə olunacaq. Həmin layihələrdə Zəngilandan Naxçıvana doğru Zəngəzurdan keçən dəmir yolu və magistral yolların çəkilişi, Azərbaycanla Naxçıvan və Türkiyə arasında nəqliyyat infrastrukturunun bərpası, dəmir yolunun salınması əsas məsələdir.

Qeyd etmək lazımdır ki, Türkiyə ilə ölkəmiz arasında ticarət dövriyyəsi hər keçən gün daha da artır, iqtisadi əlaqələr güclənir, amma indiyədək bütün tranzit yollar yalnız Gürcüstan ərazisindən keçdiyi üçün daşımalar yalnız o marşrutla mümkün olurdu. Ona görə də, birbaşa yolların açılması vacibdir. Rusiya ilə Türkiyə arasındakı mövcud siyasi və iqtisadi tərəfdaşlıqlar fonunda Rusiya üçün də etibarlı rabitə əlaqəsi vacibdir. Rusiya-Türkiyə daşımalarının ölkəmiz üzərindən keçməsi təbii ki, Azərbaycana əlavə qazanc gətirəcək.

Yeni imzalanmış Bəyanatda vurğulanan mühüm məsələ qısa müddətdə yeni yollar salınaraq infrastrukturun bərpası, iqtisadi əlaqələrin genişlənməsidir. Təbii ki, bütün bu layihələr ölkəmizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll olunacaq.

Onu da qeyd edək ki, hazırda Qarabağ ermənilərinin tərsiləh ediləməsi və üçüncü şəxslərin Qarabağa girişi məsələləri Paşinyanla deyil, birbaşa Rusiya Prezidenti Vladimir Putinlə həll edilir, çünki indi Laçın dəhlizinə və Qarabağ ermənilərinə nəzarəti Rusiya sülhməramlıları həyata keçirir. Bu faktın özü həm Ermənistan rəhbərliyinə və cəmiyyətinə, eyni zamanda, bütün dünyaya açıq mesaj verir ki, Azərbaycanın razılığı olmadan nəinki Dağlıq Qarabağda, eləcə də Cənubi Qafqazda heç bir məsələ həll edilə bilməz və hər hansı bir tərribat Ermənistan üçün daha böyük itkilər hesabına başa gələr. Azərbaycan rəhbərinin dediyi kimi, "dəmir yumruq yerindədir!".

Sülh razılaşmasından sonrakı dövrə nəzər saldıqda görürük ki, ötən iki ayda erməni diversantlarına qarşı tərəfimizdən iki hərbi əməliyyat keçirilib. Həmin əməliyyatların birində Ermənistan silahlı qüvvələrinin 62 hərbiçisi yaxalanıb. Moskva görüşündə Paşinyan həmin hərbiçilərin qaytarılmasını xahiş etsə də, bu xahiş rədd edildi. Çünki həmin hərbiçilər sülh danışıqla-

Mətbuat sahəsində hansı islahatlar həyata keçiriləcək?

Əhməd İsmayılov AzTV-də sualları cavablandırır

Azərbaycanda medianın inkişafı, jurnalistikada peşəkarlığın artırılması və bu sahədəki problemlərin həlli istiqamətində islahatlar dərinləşdirilir. Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamı ilə artıq Medianın İnkişafı Agentliyi (MEDİA) yaradılıb. SİA-nın məlumatına görə, Azərbaycan Televiziyasının (AzTV) "Hədəf" proqramının qonağı olan yeni yaradılan qurumun icraçı direktoru Əhməd İsmayılov rəhbərlik etdiyi agentliyin fəaliyyət istiqamətlərindən danışdı.

MEDIA-nın jurnalistikanın inkişafında görəcəyi işlərdən danışan Ə.İsmayılov deyib ki, əsas məqsəd mətbuatda islahatların dərinləşdirilməsi, jurnalistlərin peşəkarlığının artırılması, onların sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına yardım etməkdir. Eyni zamanda, mətbuat orqanlarının nüfuzunun qaldırılmasına, biznes subyektinə çevrilməsinə yardım ediləcək. Proqramda Ə.İsmayılov mətbuat sahəsində aparılacaq islahatlarla bağlı vacib sualların hər birinə ayrı-ayrılıqda cavab verib.

Paşinyanın etirafı: "Ermənistan böhran vəziyyətindədir"

Ölkənin böhran vəziyyətindən çıxarılması lazımdır. SİA Ermənistan məxsus hayeli.am saytında yayımlanan məlumata istinadən xəbər verir ki, baş nazir Nikol Paşinyan bunu dünən hökumət iclasında bəyan edib.

Sözündən sayt yazır ki, erməni baş nazir belə bir fikir bildirməklə, əslində, Ermənistanın böhranlı vəziyyətin olduğunu şəxsən etiraf edib. "Ölkənin böhrandan çıxması lazımdır və bu baxımdan yeni səylərə ehtiyac var", deyən Nikol Paşinyan bildirib və hayeli.am saytı onun bu fikirlərini sitat götürüb. Həmçinin qeyd olunur ki, bu, cari ilin ilk hökumət iclasıdır.

Baş Qərargah rəisi: Pakistan hər zaman Azərbaycanın yanında olub və onun haqlı mövqeyini dəstəkləyib

Pakistan rəsmi səfəri çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov və Pakistan İslam Respublikası Ordusunun Baş Qərargah rəisi, ordu generalı Qamar Cavid Bacva arasında görüş keçirilib. Bu barədə AZƏRTAC-a Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən məlumat verilib.

Ordu generalı Qamar Cavid Bacva Vətən müharibəsində böyük Qələbəyə görə təbriklərini nazir Ceyhun Bayramova çatdırıb. Pakistanın hər zaman Azərbaycanın yanında olduğunu, Azərbaycanın haqlı mövqeyini dəstəklədiyini və Pakistan ordusunun ölkəmizə verdiyi mənəvi dəstəyi və həmrəyliyi ifadə edib.

Nazir Ceyhun Bayramov təbriklərə görə təşəkkürünü bildirib. Nazir Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinin həlli, 44 günlük Vətən müharibəsi, bu dövr ərzində Ermənistan tərəfindən törədilən müharibə cinayətləri, mülki insanların hədəfə çevrilməsi barədə, eləcə də bölgədə mövcud olan cari vəziyyət haqqında qarşı tərəfə ətraflı məlumat verib. Həmçinin nazir Pakistan tərəfinə Azərbaycanın beynəlxalq hüquqa əsaslanan mövqeyini birmənalı dəstəklədiyini və nümayiş etdirdiyi mənəvi dəstəyə görə dərin təşəkkürünü ifadə edib.

Tərəflər hazırda Azərbaycanın azad olunmuş ərazilərində aparılan minalardan təmizlənmə fəaliyyəti, bərpa və tikinti işləri, infrastruktur layihələri və digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıblar. İki ölkə arasında əlaqələrin inkişaf etdirilməsi, o cümlədən hərbi texniki, hərbi təhsil sahələrində əməkdaşlığın davam etdirilməsinin əhəmiyyəti vurğulanıb.

“Amnesty International” Ermənistanın dinc əhaliyə qarşı raket hücumları ilə bağlı yeni hesabat yayıb

“Amnesty International” təşkilatı 44 günlük müharibə zamanı Ermənistanın qadağan olunmuş silahlardan istifadə etməsi nəticəsində mülki şəxslərin qətlə yetirilməsinə dair yeni hesabat yayıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, hesabatda Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən qeyri-dəqiq ballistik raketlərdən, idarəolunmayan çoxsaylı raket sistemlərindən və artilleriya silahlarından istifadə edildiyi bildirilir. Hərbi əməliyyatların dayandırılmasına dair 2020-ci il 10 noyabr tarixli üçtərəfli Bəyanatın imzalanmasından sonra “Amnesty International”ın ekspertlərinin raket zərbələrinə məruz qalmış bir sıra ərazilərə səfər etdikləri qeyd olunur. Bildirilir ki, həmin ekspertlər vəzifəli şəxslərlə, raket zərbələrindən sağ qalmış insanlarla və həlak olmuş mülki şəxslərin yaxınları ilə görüşüblər. Təşkilatın böhran qrupu raket qalıqlarını təhlil edərək müharibə zamanı çəkilmiş videoları, fotoları və peyk şəkillərini də araşdırıblar.

Diqqətə çatdırılır ki, “Amnesty International” Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən Azərbaycanın şəhər və kəndlərinə mülki vətəndaşların həlak olması ilə nəticələnən səkkiz raket zərbəsinin endirilməsini sənədləşdirib.

Qeyd edilir ki, Ermənistan silahlı qüvvələrinin oktyabrın 17-də Gəncə şəhərindəki Muxtar Hacıyev küçəsinə endirdiyi “SCUD-B” ballistik raketinin zərbəsi nəticəsində 21 mülki şəxs qətlə yetirilib və 50-dən çox insan yaralanıb. Bu hücum zamanı Suda Əsgərova adlı şəxsin 15 yaşlı qızı Nigar doğum günündən bir gün əvvəl həlak olub. “O, mənim yeganə övladım idi”, - deyərək Suda Əsgərova “Amnesty International” təşkilatına bildirib.

64 yaşlı Ramiz Qəhrəmanov isə bildirib ki, raket hücumu zamanı onun 34 yaşlı qızı Xatirə, 11 yaşlı nəvəsi Orxan, 6 yaşlı nəvəsi Məryəm və 18 yaşlı nəvəsi Ləman həlak olub.

Hesabatda qeyd edilir ki, Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən oktyabrın 27-də Bərdə rayonunun Qarayusifli kəndinin müxtəlif istiqamətlərdən kasetli raketlərlə atəşə tutulması nəticəsində evlərə böyük ziyan dəyib və həmin vaxt 5 mülki şəxs qətlə yetirilib, 14 nəfər yaralanıb. Önlənər arasında həmin vaxt həyətə oynayan 7 yaşlı Aysu İsgəndərova da olub.

Bildirilir ki, Ermənistan silahlı qüvvələri oktyabrın 28-də cəbhədən 20 kilometrə qədər məsafədə yerləşən Bərdə şəhərini bir neçə iriçaplı raketlərlə atəşə tutub. Atılan raketlərdən üçü şəhərin mərkəzinə, ikisi iki xəstəxananın yaxınlığına düşüb. Üçüncü raket - 72 ədəd qəlpəli təyinatlı 9N235 bombacıqlarından ibarət Rusiya istehsalı olan 9M55 “Smerch” raketinin şəhərin əhalinin sıx yaşadığı yerə düşməsi nəticəsində 21 mülki şəxs həlak olub. Həmçinin diqqətə çatdırılır ki, münaqişə başladığı gün - sentyabrın 27-də Ermənistan silahlı qüvvələrinin Naftalan yaxınlığındakı Qaşaltı kəndinə artilleriya zərbəsi endirilməsi nəticəsində Qurbanovlar ailəsinin 5 üzvü həlak olub və yaşadıkları ev dağılıb.

Paşinyanın arvadı və qızı Moskvaya getdi

Nikol Paşinyanın ailəsi ölkəni tərk edib. Modern.az xəbər verir ki, baş nazirin həyat yoldaşı Anna Akopyan və qızı Məryəm Paşinyan SU1861 reysi ilə Moskvaya uçublar.

Onları təhlükəsizlik xidmətinin əməkdaşları müşayiət edib. Məlumat görə, Paşinyanın ailə üzvləri Moskvada Rusiya vətəndaşlığı almaq üçün tələb olunan prosedurları keçəcəklər.

Fevralın 1-dən tələbələrin köçürülməsinə başlanılır

Fevralın 1-dən tələbələrin köçürülməsi prosesi başlanılır. Elektron sənəd qəbulu fevralın 7-dək davam edəcək. Təhsil Nazirliyindən SİA-ya verilən məlumata görə, tələbələrin ölkə daxilində və xaricdə yerləşən ali təhsil müəssisələrindən köçürülməsi, yaxud bir ixtisasdan digərinə dəyişdirilməsi, eləcə də ölkəmizdə yerləşən orta ixtisas təhsili müəssisələrinin, magistratura səviyyəsində təhsil alanların köçürülməsi transfer.edu.az portalı vasitəsilə həyata keçirilir.

Portala müraciət edən şəxslər köçürülmək istədiyi təhsil müəssisəsini seçmək imkanına malikdir. Bunun üçün təhsil alanlar tələb olunan məlumatları daxil etməklə köçürülmə məzənlərinə uyğun gəlib-gəlmədiyini müəyyən edə bilərlər.

Qeyd edək ki, Təhsil Nazirliyi tərəfindən yaradılan transfer.edu.az portalı tələbələrin köçürülməsi prosesinin sadələşdirilməsinə və şəffaflığın təmin olunmasına məqsədinə xidmət edir. Portal fəaliyyətə başladığı gündən bugüncədə 9 mindən çox tələbənin köçürülməsi həyata keçirilib.

Ermənilərin “çirkli bomba” planı nədən qaynaqlanır?

İstismar müddəti başa çatmış “Metsamor” Atom Elektrik Stansiyası (AES) region üçün açıq təhlükə mənbəyinə çevrilib. Qarabağ müharibəsində ağır məğlubiyyətdən sonra revanş planları quran ermənilər AES-dən əldə edilən radioaktiv tullantılardan “çirkli bomba” hazırlamağın yollarını axtarmağa başlayıblar. Hətta bununla bağlı ölkə parlamentində də müzakirələr aparılıb.

Maraqlıdır, müharibədə ağır məğlubiyyətə uğrayan Ermənistan üçün “çirkli bomba” ideyası haradan və hansı səbəbdən qaynaqlanır? İrəvan doğrudanmı revanş hissindən əl çəkməyəcək və yalnız Azərbaycan deyil, ümumilikdə region üçün faciələrə səbəb olan hansısa “çirkli bomba” əldə edə biləcək?

“İki sahil” xəbər verir ki, məsələni Azvision.az -a şərh edən politoloq Elxan Şahinoğlu deyib ki, 44 günlük Vətən müharibəsində uduzaraq ağır zərbələr alan bu ölkədən gələcəkdə nə desən gözləmək olar:

“Müharibədən sonra erməni siyasətçilər doğrudan da olub-qalan ağıllarını itiriblər. Məlum olduğu kimi “Çiçəklənən Ermənistan” partiyasının deputatı, parlamentin regional məsələlər və integrasiya məsələləri üzrə komitəsinin rəhbəri Mikael Melkumyan infrastruktur nazirinin müavini Akop Vardanyan “Metsamor” Atom Elektrik Stansiyasının radioaktiv tullantılarından ölkənin müdafiə qabiliyyətini yüksəltmək üçün istifadə etmək haqqında soruşub. Başqa sözlə, erməni deputat Ermənistanın atom silahı yarada biləcəyini öyrənmək istəyib.

Belə bir silahın yaradılması mövzusu erməni siyasi dairələrin və medianın diqqətini çəkib. Onlar müharibədən sonra açıq etiraf edirdilər ki, Ermənistan Azərbaycan və Türkiyə qarşısında gücsüzdür və təkbaşına bu iki dövlətlə bacara bilməyəcəklər. Digər tərəfdən onu da etiraf ediblər ki, müttəfiqləri Rusiya və Fransa Ermənistanı məğlubiyyətdən xilas etmədi. Ona görə də, Ermənistan xilas haqqında təkbaşına düşünməli və bu məqsədlə atom silahı əldə etmək üçün çalışmalara başlamalıdır. Hətta yazırlar ki, guya belə bir silahı əldə etmək üçün Ermənistanın kifayət qədər mütəxəssisi, şəraiti var, gərəkliliyi isə dost dövlətlərdən əldə etmək mümkündür. Onu da düşünürlər ki, Fransa və Rusiya onları məğlubiyyətdən xilas etməsə də, Bakı və Ankaranı durdurmaq üçün Ermənistanı atom silahı əldə etmək üçün dəstəklərini əsirgəməyəcəklər.

Politoloq sosial media və KİV-də ölkəmizə bu yöndə təhdidlərin artmasının narahat doğuran məqam olduğunu qeyd edib:

“Ermənilər təhdid dolu fikirlər yayıblar: “Əgər Azərbaycan torpaqlarımızı geri qaytarmasa, atom silahından istifadə etməliyik”. Hansısa kütləvi qırğın silahının yaradılması barədə danışıqlar və təbii ki, sərəmsəmləyirlər. Ancaq bu sərəmsəmləmə parlamentdə dilə gətirilib və geniş müzakirələrə səbəb olub. Ermənistanın atom silahı əldə etməsi xülya kimi qiymətləndirilsə də, qonşu dövlətdəki müzakirələrə diqqət etməliyik. Azərbaycanda atom silahı, yaxud da hansısa “çirkli bomba” heç zaman müzakirə mövzusu olmayıb. Ancaq əgər düşməni bu haqda düşünür və müzakirələr açırsa, sən də bunun qarşısını almağın yolları barədə düşünməlisən. Atom silahına qarşı əsas silah elə qarşındakının da eyni silaha yiyələnməsidir. ABŞ - SSRİ, Hindistan - Pakistan və İsrail - İran qarşılıqları da bundan xəbər verir. Son illərdə artıq Türkiyə də atom silahı haqqında ciddi düşünür”.

Qeyd edək ki, təhlükəli vəziyyətdə olan və hazırda tullantılardan “çirkli bomba” hazırlanması ehtimal edilən “Metsamor” AES-in birinci enerji bloku 1976, ikincisi isə 1980-ci ildə istifadəyə verilib. 1983-cü ildə AES-in 3-cü və 4-cü enerji bloklarının tikintisinə başlanılsa da, 1986-cı ildə Çernobil AES-də baş verən qəzadan sonra proses dayandırılmışdı. Ermənistan üzvləşdiyi ciddi böhranla əlaqədar 1993-cü ildə AES-in fəaliyyətini bərpa etmək barədə qərar qəbul edib, iki il sonra 2-ci enerji bloku istimara verilib. Hazırda AES-in yalnız ikinci enerji bloku fəaliyyət göstərir.

Ötən il Ermənistan rəsmiləri “Metsamor” AES-in istismar müddətinin 2026-cı ilədək artırılacağına nəzərdə tutulduğunu, lakin onun təmirdən sonra 2036-cı ilə qədər də istismar edilə biləcəyini bəyan ediblər.

Azərbaycan 5 ən xoşbəxt ölkə arasında

Azərbaycan ən xoşbəxt insanların yaşadığı ilk beş ölkə sırasında yer alıb. SİA-nın məlumatına görə, bu barədə Ukraynanın “Demokratik Təşəbbüslər” Fondu və Kiyev Beynəlxalq Sosiologiya İnstitutunun keçirdiyi rəy sorğusunda deyilib. Sorğuya əsasən, Azərbaycanda xoşbəxtlik səviyyəsi 76 faiz təşkil edib. Reytingdə ilk sıralarda Qırğızistan (85 faiz), Qazaxıstan (78 faiz), Ekvador (77 faiz) və Kolumbiya (77 faiz) yer alıb. Siyahıda ən son sıralarda Ukrayna (14 faiz), Ermənistan (12 faiz), Honq Konq (7 faiz), Qana (0 faiz) və Şimali Makedoniya (-3 faiz) qərarlaşıb. Sorğu 41 ölkənin əhalisi arasında keçirilib.

Şuşada hərbiçilərin qəzaya düşməsi ilə bağlı cinayət işi başlandı

Şuşa şəhəri istiqamətində hərbi qulluqçular olan avtomobil qəzaya uğrayıb. Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən SİA-ya verilən məlumata görə, hadisə yanvarın 12-də baş verib.

Hadisə nəticəsində Beyləqan rayonu Şəfəq qəsəbə sakini, müddət-dən artıq xidmət edən hərbiçiyə Yaqubov Həsən Hüseyn oğlu həlak olub, iki hərbiçiyə isə xəsarət alıb. Faktla bağlı cinayət işi başlanıb, araşdırma aparılır.

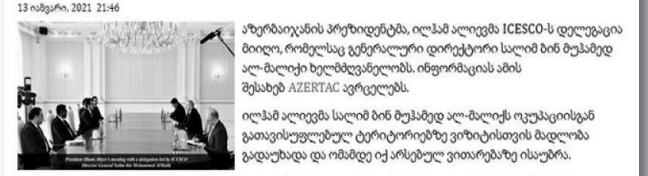

Gürcüstan KİV-ləri Azərbaycan Prezidentinin ICESCO-nun Baş direktoru ilə görüşündən yazıb

Gürcüstanın "report.ge", "24news.ge", "dalgatv.ge", "marneulifm.ge" informasiya portalı Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin ICESCO-nun Baş direktoru Salim bin Məhəmməd əl-Malikin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşünə geniş yer ayırıb.

AZƏRTAC-a istinadla yayılan materiallarda Prezident İlham Əliyevin ermənilərin Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərində törətdikləri vəhşiliklərlə bağlı söylədiyi faktlar, həmçinin ICESCO-nun Baş direktorunun həmin torpaqlarda gördüyü mənərə barədə fikirləri gürcü oxucuların diqqətinə çatdırılıb. Yazılar oxuculara Azərbaycan, rus, ingilis və gürcü dillərində təqdim olunub.

ილჰამ ალიევის ICESCO-ს დელეგაციაში

13 იანვარი, 2021 21:46

აზერბაიჯანის პრეზიდენტმა, ილჰამ ალიევმა ICESCO-ს დელეგაციაში მიიღო, რომელსაც გენერალური დირექტორი სალიმ ბინ მუსაბინი ალ-მალეკი ხელმძღვანელობს. ინფორმაციას ამის შესახებ AZERTAC აცხვებებს.

ილჰამ ალიევმა სალიმ ბინ მუსაბინი ალ-მალეკის რეგულაციისგან გათავისუფლებულ ტერიტორიებზე ვიზიტისთვის მადლობა გადაუხადა და ომანდე იქ არსებულ ვითარებაზე ისაუბრა.

XİN: "Ermənistanın dövlət rəsmilərinin Azərbaycanın ərazilərinə qanunsuz səfərləri qəbul edilməzdir"

Bir daha vurğulayırıq ki, Ermənistanın dövlət rəsmilərinin Azərbaycanın ərazilərinə qanunsuz səfərləri qəbul edilməzdir. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirlər XİN-in Mətbuat Xidməti İdarəsinin açıqlamasında yer alıb.

Açıqlamada deyilir: "Rəsmi Bakının icazəsi olmadan Ermənistan xarici işlər naziri bir daha Azərbaycan ərazilərinə səfər edəcəyi təqdirdə, bu, Ermənistan tərəfinə baha başa gələ bilər. Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsinin statusu ilə bağlı Ermənistan xarici işlər nazirinin əsassız iddiasına gəldikdə isə Prezident İlham Əliyevin status məsələsinə tarixin zibilliyinə göndərdiyini Ermənistan rəsmilərinə xatırlatmaq istədik".

SMS icazə ləğv edilə, metro açıla bilər

"Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargah bütün parametrləri qiymətləndirərək, yanvarın 18-dən sonra karantin rejiminin yumşaldılması barədə qərar verə bilər". Bunu Modern.az-a açıqlamasında Milli Məclisin Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri Musa Quliyev bildirib.

M.Quliyevin sözlərinə görə, karantin yumşaldılmasına getmək üçün kifayət qədər əsaslar var: "Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahın qərarı ilə ötən ilin dekərindən tətbiq edilən sərtləşdirilmiş karantin kifayət qədər effekt verdi. Yoluxma və ölüm sayında əhəmiyyətli azalma müşahidə edilir. Təbii ki, buna vətəndaşların qaydalara ciddi riayət etməsilə nail olundu. Vətəndaşlarımız problemin ağırlığını dərk edir və məsuliyyət nümayiş etdirirlər. Göstəricilər yaxşıdır, həm yoluxma, həm də virusdan ölüm sayı azalıb. Ona görə yumşalmaya gedilməlidir. Amma bu o demək deyil ki, virus bitdi. Hətta vaksinasıyadan bir müddət sonra da tibbi maskadan istifadə labüd hesab edilir, həmçinin gigiyenik qaydalara riayət şərtidir".

"Vətən müharibəsi" adlı tammetrajlı sənədli film çəkiləcək

Mədəniyyət Nazirliyinin "Azərbaycanfilm" kinostudiyasının "Salname" film studiyası ikinci Qarabağ müharibəsinə aid "Vətən müharibəsi" adlı tammetrajlı (52 dəqiqə) sənədli filmin istehsalı üçün sorğu elan edib. SİA-nın məlumatına görə, sorğularda iştirak etmək istəyənlər təkliflərini yanvarın 18-i saat 11:00-a qədər studiyanın yerləşdiyi Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Moskva prospekti, 1 ünvanına təqdim edə bilərlər.

ICESCO-dan təklif: Şuşa İslam dünyasının paytaxtı olsun

Biz təklif etdik ki, Şuşa İslam dünyasının paytaxtı olsun. Əminəm ki, bu, gələcəkdə mümkün olacaq. SİA-nın məlumatına görə, bunu ICESCO-nun Baş direktoru Salim bin Məhəmməd əl-Malik dünən keçirilən brifinqdə deyib. "Biz Azərbaycanın uğur tarixini digər ölkələrdə də təbliğ etməyə nail olacağıq" - deyə, o bildirib.

Eldar İbrahimov: "Dövlətimiz diplomatik arenada da üstün mövqedədir"

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Moskva səfəri, səfər zamanı keçirilən üçtərəfli görüş, imzalanmış bəyanat ölkəmizin növbəti uğuru və diplomatik qələbəsidir. 44 günlük müharibəyə yekun vuran, dövlətlər arasında siyasi deyil, iqtisadi və regional əməkdaşlıq məsələlərini nəzərdə tutan ikinci bəyanatın qəbul olunması ilə bir daha təsdiq edildi ki, regionun gələcəyi hazırkı nəticələrin təftişi deyil, perspektivə istiqamətlənmiş məsələlərin həyata keçirilməsi ilə bağlıdır.

inkışafına dair imzalanmış birgə bəyanatda tərəflər 10 noyabr Bəyanatının regiondakı bütün iqtisadi və nəqliyyat kommunikasiyalarının açılmasını nəzərdə tutan 9-cu bəndinin həyata keçirilməsinə dair üçtərəfli işçi qrupun yaradılması barədə razılıq əldə ediblər. Azərbaycan, Ermənistan və Rusiyanın Baş nazir müavinlərinin rəhbərlik edəcəyi işçi qrup yanvarın 30-dək ilk iclasını keçirəcək, fəaliyyət istiqamətləri üzrə ekspert alt qrupları yaradacaqlar.

"İmzalanan bəyanatdan da görünür ki, görüş Azərbaycanın maraqları çərçivəsindən kənara çıxmayıb. Azərbaycan hərbi meydanında olduğu kimi diplomatik arenada da, müzakirələrdə də üstün mövqedədir və bu qalibiyyəti güzəştə getmək niyyəti yoxdur. Prezident İlham Əliyevin görüşdən sonra verdiyi bəyanatda qeyd etdiyi kimi, kommunikasiyaların bərpası Azərbaycan, Ermənistan, Rusiya və digər region dövlətlərinin maraqlarına cavab verir. Beynəlxalq kommunikasiyaların bərpası regionun inkışafında dinamizm yaratmaqla bərabər, həm də etibarlı təhlükəsizliyə xidmət edəcək. Beləliklə, Azərbaycan tərəfi qapalı görüşdə istədiyinə nail olub. Ortaq bəyanatın mətni - humanitar və kommunikasiya məsələləri ilə bağlı üçtərəfli işçi qrupunun yaradılması da bunu təsdiqləyir. Əgər Bakının şərtləri qəbul edilmişdi, üçtərəfli əməkdaşlıq formatı olmayacaqdı", - deyən deputat söyləyib ki, Azərbaycan tərəfinin görüşdən əvvəl irəli sürdüyü və yeni bəyanatla təsbit olunmuş tələblər regional sabitliyi və təhlükəsizliyi möhkəmlətməyə xidmət edir. Bu, faktiki olaraq "Mehri dəhlizi" - Naxçıvana, daha sonra Türkiyəyə dəmir yolunun açılması üzrə işlərin başlaması deməkdir. Açılacaq kommunikasiya xətləri "Şərq-Qərb" nəqliyyat dəhlizinin tərkib hissəsi olacaq. Azərbaycanın öz eksklavı olan Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə, həmçinin Türkiyə ilə əlaqələri güclənəcək, ölkəmizin geoiktisadi əhəmiyyəti artacaq.

Moskva görüşü zamanı imzalanmış üçtərəfli bəyanat regionda bütün iqtisadi və nəqliyyat əlaqələrinin bərpası, bu məqsədlə üçtərəfli işçi qrupun, yarımqrupların yaradılması, görülməli işlərlə bağlı prioritetlərin müəyyən edilməsini nəzərdə tutan yol xəritəsidir". SİA-nın verdiyi məlumata görə, bu fikirləri Milli Məclisin İntizam Komissiyasının sədri, Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) İdarə Heyətinin üzvü Eldar İbrahimov deyib.

Eldar İbrahimov bildirib ki, 10 noyabr üçtərəfli Bəyanatının videoformat şəklində imzalandığını və bununla bağlı təmasların telefon danışıqları ilə baş tutduğunu nəzərə alsaq, bu, Vətən müharibəsində Azərbaycanın tarixi zəfəri və Ermənistanın hərbi kapitulyasiyasından sonra üç ölkə liderinin ilk birbaşa danışıqları idi. Onun sözlərinə görə, Azərbaycan Rusiyanın tərəfdaşlıq və mehriban qonşuluq jestlərini qiymətləndirərək görüşdə iştiraka razılıq verib. Ermənistan müxalifəti və Rusiyadakı erməni lobbisi isə görüşün pozulmasına çalışır, Paşinyanı görüşə gəlməməyə çağırırdı. Paşinyan hökuməti də erməni cəmiyyətinin itmiş nüfuzunu bərpa etmək üçün Moskva danışıqlarında maksimum nəticə əldə etmək, bu, mümkün olmadıqda danışıqları pozmaq istəyirdi. Paşinyan administrasiyası kommunikasiya xətləri ilə bağlı Azərbaycanın təşəbbüsünün qarşısını almağa can atır, bunun əvəzinə 10 noyabrdan sonra ələ keçirilmiş erməni diversantlarının - terrorçularının azad olunması məsələsinə qabardırdı. Lakin bu cəhdlər heç bir səmərə vermədi, Azərbaycan diplomatik danışıqlarda da bir daha üstünlük qazandı, danışıqların məcrasını öz istədiyi istiqamətə yönəltdi. Bir sözlə, Azərbaycan hərbi meydanında qazandıqı zəfəri diplomatik masada da davam etdirir.

YAP İdarə Heyətinin üzvü qeyd edib ki, görüşün yekunu olaraq bölgədəki vəziyyətin

"Azərbaycan, Türkiyə və Pakistan arasında iqtisadi əlaqələr daha da güclənəcək"

"Azərbaycan, Türkiyə və Pakistanın xarici işlər nazirlərinin İslamabadda bir araya gəlməsi ölkələr üçün geosiyasi əhəmiyyət daşımaqla yanaşı, eyni zamanda iqtisadi əlaqələrin də genişlənməsinə müsbət təsir edəcək". SİA-nın verdiyi məlumata görə, bu fikri Milli Məclisin deputatı Vüqar Bayramov deyib.

V.Bayramov bildirib ki, bu, ümumi nominal ümumi daxili məhsulu 1 trilyon dollardan çox olan 3 ölkənin birlikdə olması anlamına gəlir. Digər tərəfdən, 743 milyard dollar ÜDM-lə Türkiyə, 314 milyard dollarlıq iqtisadiyyatı olan Pakistan və 47.1 milyard dollarlıq ÜDM-ə malik olan Azərbaycan yerləşdiyi bölgədə strateji mövqelərə malikdirlər.

Millət vəkili qeyd edib ki, üç ölkə arasında ticarət dövriyyəsinin növbəti illərdə, xüsusən də pandemiyadan sonra daha da genişlənməyi gözlənilir: "Hazırda, Azərbaycan ilə Türkiyə arasında illik ticarət dövriyyəsi 4.5 milyard dollardır və son 2 ildə

iki ölkə arasındakı dövriyyə 70 faizə yaxın artıb. Azərbaycanla Pakistan arasındakı illik ticarət dövriyyəsi isə 14.8 milyard dollardır. Ölkələr ticari əməkdaşlığı son iki ildə 80 faizə yaxın genişləndirə bilərlər. Göründüyü kimi, Azərbaycan ilə hər iki ölkə arasındakı iqtisadi və ticari əlaqələr son illər ciddi artım tempi ilə inkışaf edir. Vətən müharibəsində Azərbaycanın haqq işinə mənəvi dəstək olan iki qardaş ölkəni təmsil edən şirkətlərin işğaldan azad olunan ərazilərimizin bərpasında daha yaxından iştirak imkanları da var. Gözlənilir ki, bu ölkələrin şirkətləri bərpa və yenidənqurma mərhələsində yaxından təmsil olunacaqlar".

“G20 zirvə görüşünə dəvət Prezidentimizə hörmətin bariz nümunəsidir”

“2020-ci ildə dünya dövlətlərinin iqtisadiyyatının sadəcə COVID-19 virusu ilə mübarizə aparmasına baxmayaraq Azərbaycan bu ili həm də müharibə ilə başa vurdu ki, ölkəmiz hər iki sınaqdan da mimimum itkilərlə ayrılmağa müvəffəq oldu. Bu isə heç şübhəsiz ki, ölkə başçımız cənab Prezident İlham Əliyev tərəfindən riyazi dəqiqliklə hesablanmış siyasət nəticəsində baş tutdu.

Beynəlxalq hüququn bütün norma və prinsiplərinə əməl edərək öz ərazi bütövlüyünü təmin edən və müharibədən qalib ayrılan Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə artan nüfuzu daha da möhkəmləndi. Azərbaycanın döyüş meydanında, eyni zamanda diplomatik masada qalib olması ona dünyada qürrulu və məğlubedilməz bir xalq imici qazandırdı ki, dünyanın bir çox inkişaf etmiş ölkələri Azərbaycanla ikitərəfli və çoxtərəfli zəmində olan münasibətlərini daha da inkişaf etdirməkdə maraqlıdır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 13-də ICESCO-nun Baş direktoru Salim bin Məhəmməd əl-Malik tərəfindən Qələbə münasibətilə Prezident İlham Əliyevə xatirə hədiyyəsi təqdim etməsi ölkəmizin başçısının bütün dünyada Müzəffər Ali Baş Komandanı icmindedə tanınması ilə yanaşı, onun bir dövlət rəhbəri, mahir diplomat kimi şəxsi liderlik qabiliyyətinə verilən yüksək diqqətin və hörmətin əyani sübutudur. Bunu SİA-ya açıqlamasında politoloq Şəbnəm Həsənova deyib.

Ekspertin sözlərinə görə, qeyd olunduğu kimi koronavirus pandemiyasına qarşı aparılan mübarizədə də Azərbaycan öz vətəndaşlarının sağlamlığının qorunması baxımından dünyada nümunəvi dövlətlər sırasında yer aldı: “COVID-19 infeksiyasının gətirdiyi global iqtisadi və siyasi çətinliklər fonunda bu gün dünya ölkələri üçün 2020-ci il son dərəcə ağır il kimi yadda qalsa da Azərbaycan digər ölkələrə nisbətən bu vəziyyətdən də daha az itkilərlə çıxmağa müvəffəq oldu. Belə ki, Azərbaycan iqtisadiyyatı təqribən 4 faizdən bir qədər çox azalmışdır ki, bu da dünya dövlətləri ilə müqayisədə olduqca yaxşı göstəricidir. Daha öncəki illərdə ölkə başçımız qeyri-neft sektorunun inkişafını ölkə iqtisadiyyatının prioritet istiqamətlərindən biri kimi müəyyənləşdirmişdi ki, qeyri-neft sənayemiz bu il 11 faizdən çox artmışdır. Bu da təbii ki, şaxələndirmə hesabına və sənayeləşmə siyasətinin düzgün aparılması nəticəsində mümkün olmuşdur. Orta əməkhaqqı və orta pensiya təqribən 13-14 faiz artıb”.

Ş.Həsənova vurğulayıb ki, Azərbaycanda gedən bütün işlərə, reallaş-

dırılan layihələrə beynəlxalq qurumlar da yüksək qiymət verir: “Belə ki, Dünya Bankının “Doing Business” programında 190 ölkə arasında Azərbaycan 28-ci yerdədir. Bütün bunlar ölkəmizin mövqeyini daha da möhkəmləndirir, reytingini yüksəldir. Bu baxımdan da Azərbaycan 37 ölkə ilə yanaşı, oktyabrın 30-31 tarixində Romada keçiriləcək “Böyük iyirmilik” (G20) ölkələrinin zirvə görüşünə dəvət edilib.

Bu amil isə heç şübhəsiz ki, Azərbaycanın həm regional, həm də dünya miqyasında artan rolunun və bilavasitə, Prezident İlham Əliyevin şəxsinə göstərilən yüksək diqqətin və hörmətin bariz nümunəsidir. Bu iştirak, eyni zamanda, Azərbaycanın artan iqtisadi gücünü də geniş şəkildə əks etdirir. Nəzərə alsaq ki, bu tədbirə eyni zamanda BMT, Avropa İttifaqı, əsas beynəlxalq maliyyə təsisatları da dəvət alıblar o zaman əminliklə deyə bilərik ki, məhz bu amil də ölkəmizə olan yüksək etimaddan xəbər verir. Əldə olunan uğurlar, qabaqcıl rəqəmlər bir daha sübut edir ki, Prezident İlham Əliyevin müəyyənləşdirdiyi strateji inkişaf xəritəsi ən düzgün yoldur. Bu gün müstəqil Azərbaycan dövləti bütün sferalarda özünün ən parlaq mərhələsini yaşayır. Aparılan islahatlara, uğurlu daxili və xarici siyasətə dəstək və yüksək qiymət yalnız ölkə daxilində xalq tərəfindən verilir. Bu çoxşaxəli fəaliyyət beynəlxalq arenada da böyük rezonans doğurur. Bu baxımdan da Azərbaycanın “Böyük iyirmilik” (G20) ölkələrinin zirvə görüşünə dəvət olunması olduqca müsbət haldır”.

Aysel Məmmədova

Rusiya eksperti: “Hansı status? Bu məsələ çoxdan bağlanmışdır”

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev, Rusiya Prezidenti Vladimir Putin və Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyanın yanvarın 11-də Moskvada keçirdiyi görüş Qarabağın bərpası üçün genişmiqyaslı işlərin başlanğıcı olacaqdır. SİA xəbər verir ki, hərbi ekspert, “Milli Müdafiə” jurnalının baş redaktoru İqor Korotçenko Info24.ru-ya açıqlamasında belə deyib.

Keçən noyabrda imzalanmış üçtərəfli bəyanatda, vaxt təzyiqi səbəbindən bir çox müddəanın ümumi şəkildə ifadə edildiyini xatırladan Korotçenkoya görə sonuncu iclas bir sıra məsələləri konkretləşdirməyə imkan verib- xüsusən də Naxçıvanla Azərbaycanın qalan hissəsi arasında nəqliyyat dəhlizinin yaradılması. “Bütün region ölkələri bu layihənin həyata keçirilməsindən əhəmiyyətli dərəcədə iqtisadi dividend alacaqlar. İndiyə qədər ilk işçi qrupunun yaradılmasını görürük. Tərəflərin iqtisadi və infrastruktur məsələləri ilə bağlı qısa müddətdə bir konsensus əldə etdikləri

göz qabağındadır”- ekspert deyib.

Korotçenkonun sözlərinə görə, Rusiya və Ermənistan arasında Azərbaycan ərazisindən keçən dəmir yolu əlaqəsinin işə salınması tərəflərin yeni reallığı bildiyini və dinc həyata hazırlaşdıqlarını göstərir: “Nəqliyyat dəhlizinin yaradılması mövcud həqiqətlərin dərk edilməsidir. Qarabağdakı müharibə bitdi, Azərbaycan ərazi bütövlüyünü bərpa edir. Sonra bütövlükdə bölgənin iqtisadi inkişafı məsələsidir. Və burada bu nəqliyyat dəhlizləri bütün tərəflərə fayda gətirəcək”.

Ekspert deyib ki, Ermənistan intiqam almaq fik-

rindən imtina etməli, yeni reallığa Ermənistan iqtisadiyyatını gücləndirmə prizmasından baxmalıdır, çünki yeni nəqliyyat dəhlizləri Ermənistanın özü də daxil olmaqla hər kəsin xeyrinə işləyəcəkdir ki, bu da heç vaxt baş tutmayacaq intiqam xəyallarından daha yaxşı və daha sərfəlidir.

Korotçenko tərəflərin Qarabağın statusu barədə razılığa gəlmədiyini üçün Qarabağdakı münəqişənin hələ də həll olunmadığını söyləyən Nikol Paşinyanın sözlərini də şərh edərək deyib ki, bu cür bəyanatlar Ermənistan sakinlərinə qarşı yönəldilib və yalnız “daxili istehlak üçün” nəzərdə tutulub: “Hansı status? Bu məsələ çoxdan bağlanmışdır. Azərbaycan 44 günlük müharibədən sonra qalib gəldi. Ancaq daxili siyasi istehlak üçün ünvanına olan tənqidlərin intensivliyini azaltmaq üçün o (Paşinyan) bu məsələni qaldırmaq qərarına gəldi. Yalnız erməni tamaşaçılarına göstərmək üçün, danışıqlar zamanı orada bir məsələ qaldırdı. Praktik baxımdan bu, havadakı təərəddüddən başqa bir şey de-

vil. Düşünürəm ki, özünü başa düşür və erməni elitası da, erməni cəmiyyəti də bunu başa düşür. Müxalifətin etiraz mitinqləri praktik olaraq boşa çıxdığına görə, erməni cəmiyyəti hələ də yorulub və yeni bir müharibə istəmir. İndi reallığın dərk edilməsi və bu reallıqla uzlaşması var. Ermənistanın əsas vəzifəsi xarici ərazilər haqqında xəyal qurmaq və öz gələcəyini qurmaq deyil”.

Elçin Bayramlı

ATƏT: Qarabağda münəqişənin eskalasiyası göstərdi ki...

“Dağılıq Qarabağda silahlı münəqişənin eskalasiyası, çoxlu sayda insan itkisi münəqişələr həll olunmamış qaldıqda yaranan riskləri açıq-aşkar göstərdi”. Məlumatla görə, bunu İsveçin xarici işlər naziri, ATƏT-in hazırkı sədri Ann Linde İsveçin 2021-ci ildə ATƏT-ə sədrlik proqramını təqdim edərkən deyib.

O bildirib ki, İsveçin ATƏT-ə sədrliyi müddətində münəqişələrin tənzimlənməsi əsas prioritetlərdən olacaq: “ATƏT üzv ölkələrinin ümumi problemlərinin ən yaxşı həlli üsulu çoxtərəfli əməkdaşlıqdır. Builki sədrliyimiz müddətində məhz bu yanaşmanı rəhbər tutacağıq. Əsas prioritet regionumuzdakı münəqişələrin həllində kömək göstərməkdir. Beynəlxalq sülhə və təhlükəsizliyə təhdidlər, münəqişələrin yol açdığı ağrı-acılar qəbul edilməzdir”.

Ermənistan vətəndaşları: Azərbaycan bu razılışmaya nəzakət göstərib

“İki sahil” Regnum.ru - ya istinadən xəbər verir ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Ermənistanın Rusiya ilə dəmir yolu bağlantısının və Azərbaycanın Ermənistan ərazisi ilə Naxçıvana birbaşa nəqliyyat dəhlizinin açılması barədə açıqlaması Ermənistanın sosial şəbəkə istifadəçiləri tərəfindən geniş müzakirə olunmaqdadır. Ermənistan vətəndaşları bununla bağlı 14 yanvar tarixində keçirilən sorğuda öz fikirlərini belə ifadə ediblər:

“Sadəcə insanlara pul lazımdır, işə ehtiyac var, bu qərar ermənilərin xeyrinədir. Azərbaycanla müharibə bizə faydalı deyil, çünki müharibələrdə övladlarımız həlak olur. Bölgənin sülhə ehtiyacı var, müharibələr və ölüm dayanmalıdır!”

Bir çox sosial şəbəkə istifadəçiləri Rusiya ilə Ermənistan arasında Azərbaycan üzərindən bağlantısının yaradılmasının dəmir yolu xəttinin Ermənistan üçün bir hədiyyə olduğunu qeyd etdi. Onlar qeyd ediblər ki, Azərbaycan bu razılışmaya nəzakət göstərib. “Ermənistan Rusiya bazarına daşınmanı təyyarə vasitəsi ilə həyata keçirir”. Bu cür daşınma Ermənistan üçün baha başa gəlir. Sorğuda öz fikirlərini ifadə edən istifadəçilər arasında Ermənistan ərazisi ilə Naxçıvana gedən dəhlizin təhlükəli bir məkana çevrilə biləcəyini düşüncələr də var. Xatırladaq ki, yanvarın 13-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Ermənistanın Rusiya ilə dəmir yolu bağlantısı qurması və Azərbaycanın Naxçıvana birbaşa dəhlizinin yaradılmasını açıqlayıb.

Vazgen Manukyan: “Bunun üçün minlərlə insanı öldürmək lazım deyildi”

“Əvvelinci gündən müharibənin qarşısını almaq olardı. Müharibəni elə bir vasitə ilə aparmaq olardı ki, biz əsas mövqələrimizi

qoruyub-saxlaya bilərdik”. SİA xəbər verir ki, bunu erməni müxalifətinin lideri, baş nazirlik postuna iddiasını irəli sürən Vazgen Manukyan Rusiyanın RBK kanalına müsahibəsində bildirib.

Onun sözlərinə görə, müharibə vaxtı ölkə rəhbərliyində elə bir qarmaqarışıqlıq yaşanmışdı ki, artıq tez bir zamanda müharibənin dayandırılması düşüncəsi yaranmağa başladı: “Və belə təkliflər var idi, ancaq Paşinyan imtina edirdi. Onun görüşünə Ermənistanın və “artsaxın” keçmiş prezidentləri gəldilər, onunla müxalifət də danışıdı, ancaq o qulaq asmadı. Mən anlaya bilmirəm ki, komponentsizlik burada harada başa çatır və hansısa gizli hesablama haradadır”.

“Yolların blokadadan çıxarılması istənilən halda baş verə bilərdi, əgər danışıqlara görə Qarabağ məsələsi bu və ya digər vəziyyətdə həll olunsaydı. Bunun üçün minlərlə insanı öldürmək lazım deyildi”, deyərək Manukyan müsahibəsində bildirib.

Rövşən RƏSULOVA

Azərbaycan dövləti tərəfindən azad söz, azad mətbuat problemlərini həlli istiqamətində addımlar atılır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bütün sahələrdə olduğu kimi, milli mətbuatımıza da

daim diqqət və qayğı göstərir. Respublikamızın ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi həyatında demokratik dəyərlərin daha geniş şəkildə bərqərar olması, müstəqil dövlətçiliyin siyasi, iqtisadi və hüquqi dayaqlarının möhkəmlənməsi prosesi sürətləndikcə, Azərbaycan dövləti söz və mətbuat azadlıqlarının qanunvericilik bazasının demokratikləşdirilməsi istiqamətində yeni-yeni addımlar atır.

Global informasiya mühitinin müəyyənləşdiriyi fəaliyyət prinsiplərinə uyğun olaraq modernləşmə, rasionallıq, qabaqcıl texnologiyaların geniş tətbiqi, aparıcı trendlərin izlənilməsi və digər mühüm şərtləri özündə birləşdirən innovativ təkamülün yaratdığı imkanlardan Azərbaycan mediasının daha çox bəhrələnməsi, onun şəffaflıq və vətəndaş məmnunluğu prinsiplərinə əsaslanan, cəmiyyətin obyektiv və peşəkar şəkildə məlumatlandırılmasına xidmət edən fəaliyyətinin stimullaşdırılması üçün bu sahədə əsaslı islahatlar aparılmasına zərurət yaranmışdır. Azərbaycan Respublikasında medianın inkişafının dəstəklənməsi, bu sahədə institusional quruculuq işlərinin davam etdirilməsi, yeni informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının və innovasiyaların tətbiqinin stimullaşdırılması məqsədilə Dövlət başçısının Fərmanı ilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kəndli İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun əsasında "Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi" publik hüquqi şəxs yaradılıb. Nizamnamə ilə müəyyən edilmiş fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq Agentliyin əsas vəzifələrinə müvafiq sahədə normativ hüquqi aktların, inkişaf konsepsiyalarının və məqsədli proqramların hazırlanmasında və həyata keçirilməsində iştirak etmək, fikir, söz və məlumat azadlığının, plüralizmin təmin edilməsi, media subyektləri ilə cəmiyyət və dövlət arasında münasibətlərin tənzimlənməsi məqsədilə normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsinə dair təkliflər hazırlamaq, media subyektlərinin iqtisadi müstəqilliyinin gücləndirilməsi istiqamətində tədbirlər görmək, jurnalistlərin peşəkarlığının və məsuliyyətinin artırılmasına, o cümlədən sosial müdafiəsinə yönəldilmiş tədbirlər həyata keçirmək və s. daxildir. Agentlik medianın inkişafına maliyyə təminatı yaratmaq məqsədilə tədbirlər görəcək, media sahəsində mütəxəssislərin hazırlanması və əlavə təhsilinin təşkili məqsədilə müvafiq tədbirlər həyata keçirəcəkdir. Media subyektlərinin xarici media subyektləri ilə əməkdaşlıq etməsi, qarşılıqlı əlaqələrin formalaşdırılması və həmin subyektlərin təcrübəsinin öyrənilməsinin stimullaşdırılması istiqamətində tədbirlər həyata keçirilməsi də öz əksini tapıb.

Əhalinin və ya müəyyən təbəqənin maraqlandırılmasına, ictimai normalara uyğun davranış qaydalarının formalaşdırılmasına, onların diqqətinin cəmiyyətdəki aktual məsələlərə cəlb edilməsinə yönəlməmiş proqramları və materialları sifariş vermək və media-da yayımlanmasını təmin etmək və vəzifələri sırasına daxil edilib. Media subyektlərinin fəaliyyəti ilə bağlı təhlillər aparılacaq, ictimai rəyin öyrənilməsinə təşkil ediləcək, çap mediası məhsullarının abunə və satışının təşkilinə dəstək göstərilməsi istiqamətində tədbirlər həyata keçiriləcəkdir.

Söz və mətbuat azadlıqlarının inkişafı respublikanın demokratikləşməsi prosesinin vacib amilidir

Təbii ki, Azərbaycanda söz azadlığının bərqərar olunması və onun əsas daşıyıcısı

olan müstəqil mətbuatın yaradılması Ulu Öndər Heydər Əliyevin adı, siyasi və dövlətçilik fəaliyyəti ilə sıx bağlıdır. Azərbaycan müstəqilliyini qazandıqdan sonra yeni demokratik mətbuatımız azadlıq və müstəqillik dəyərlərinin təbliğatçısına çevrildi. 1993-cü ildən başlayaraq, KİV-in inkişafında əldə olunmuş nailiyyətlər Ümummilli Liderin bu sahəyə müstəsna diqqət və qayğısı nəticəsində, gerçəkləşdi. Ulu Öndər KİV-in maddi-texniki bazasının yeniləndirilməsi və möhkəmləndirilməsi, sərbəst fəaliyyət üçün əlverişli şərait yaradılması ilə bağlı həyata keçirdiyi ardıcıl və məqsədyönlü tədbirlər milli mətbuatımızın tarixinin mühüm faktlarıdır. Ulu Öndər Heydər Əliyev ölkəmiz müharibə şəraitində yaşasa da, əvvəlcə hərbi senzuranı, 1998-ci ilin avqustunda isə, bütövlükdə, KİV üzərində dövlət senzurasını ləğv etdi. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 1998-ci il 16 avqust tarixli "Azərbaycan Respublikasında söz, düşüncə və informasiya azadlığının təmin edilməsi tədbirləri haqqında" Fərmanı ilə ölkədə kütləvi informasiya vasitələri üzərində senzura ləğv edildi. Bu Fərman kütləvi informasiya vasitələrinin sərbəst inkişafına ciddi təkan verdi.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasi kursunu uğurla davam etdirən Azərbaycan Prezidenti Cənab İlham Əliyev söz və mətbuat azadlıqlarının inkişafını respublikanın demokratikləşməsi prosesinin vacib amili kimi dəyərləndirir. Dövlət başçısı İlham Əliyevin söyləri ilə qəzet-jurnalların maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti üçün əlverişli şərait yaradılıb, onların borcları ləğv edilib. Ölkəmizdə mətbu nəşrlərin sərbəst fəaliyyətinə, jurnalistlərin öz iradələrini azad şəkildə ifadə etməsinə bütün imkanların yaradılmasına tam şərait var. 2005-ci il 21 iyul tarixində "Azərbaycan mətbuat işçilərinin təltif edilməsi haqqında", "Azərbaycan mətbuat işçilərinə fəxri adların verilməsi haqqında", habelə "Kütləvi informasiya vasitələrinə maliyyə yardımı göstərilməsi haqqında" sərəncamların imzalanması jurnalistlərin əməyinə yüksək qiymət təzahürü oldu. Prezident İlham Əliyevin 2008-ci il 31 iyul tarixli "Azərbaycan Respublikasında kütləvi informasiya vasitələrinə bərdəfəlik maliyyə yardımı göstərilməsi haqqında", eləcə də "Azərbaycan Respublikasında kütləvi informasiya vasitələrinin inkişafına dövlət dəstəyi konsepsiyasının təsdiq edilməsi haqqında" sərəncamları isə təsdiqləyib ki, ölkəmizdə mətbuata göstərilən dövlət qayğısı davamlı və sistemli səciyyə daşıyır.

Dövlət başçısının 2009-cu il 3 aprel tarixli "Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun yaradılması haqqında" Sərəncamı da məhz konsepsiyada əksini tapan məsələlərin praktik surətdə gerçəkləşdirilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Kütləvi informasiya vasitələrinə, jurnalist peşəsinə və əməyinə

yüksək qiymət verilir

Jurnalistlərin mənzil probleminin həlli üçün Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Ehtiyat Fondundan vəsatini ayrılması da mətbuata yüksək diqqət və qayğının bariz təəcəssümüdür. 2016-cı il iyulun 21-də dövlətimizin başçısı Azərbaycan Respublikasında nəşr olunan qəzetlərə bərdəfəlik maliyyə yardımı ayrılması haqqında Sərəncam imzaladı. Sərəncama əsasən, Azərbaycanda nəşr olunan qəzetlərə bərdəfəlik maliyyə yardımı göstərmək üçün 2016-cı il dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş Prezidentin ehtiyat fondundan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fonduna bir milyon manat ayrıldı. Prezident İlham Əliyevin həmin gün imzaladığı digər Sərəncama əsasən isə, Azərbaycan mətbuat işçilərinin mənzil şəraitinin yaxşılaşdırılması üçün inşa olunan yaşayış binasının tikintisinin davam etdirilməsi məqsədilə 2016-cı il dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş Prezidentin ehtiyat fondundan Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fonduna üç milyon manat ayrıldı. 2017-ci il iyulun 20-də isə Prezident İlham Əliyev jurnalistlər üçün tikilmiş ikinci binada Milli Mətbuat Günü münasibətilə mənzillərin paylanması mərasimində iştirak etdi, dövlətimizin başçısı, həmçinin üçüncü binanın təməlini qoydu. Həmin gün Azərbaycan Prezidentinin Sərəncamı ilə üçüncü binanın tikintisi üçün 2017-ci il dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ehtiyat fondundan 5 milyon manat ayrıldı. Dövlətimizin başçısının daha bir Sərəncamı ilə Azərbaycan Respublikasında nəşr olunan qəzetlərə bərdəfəlik maliyyə yardımı ayrıldı.

Dövlət başçısının Azərbaycan Respublikasında nəşr olunan qəzetlərin maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi məqsədi ilə imzaladığı "Azərbaycan Respublikasında nəşr olunan qəzetlərə əlavə maliyyə yardımının

ayrılması haqqında" 22 iyul 2019-cu il tarixli Sərəncamı da dövlətimiz tərəfindən mətbuata ayrılan diqqətin və göstərilən qayğının növbəti bir nümunəsi idi. Sərəncama əsasən, Azərbaycan Respublikasında nəşr olunan qəzetlərə əlavə maliyyə yardımı göstərmək üçün Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ehtiyat fondundan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fonduna 1,0 (bir) milyon manat ayrıldı. Qeyd edək ki, dövlətimiz tərəfindən qəzetlərə ayrılan diqqət və qayğı sistemli və davamlı xarakter daşıyır. "Azərbaycan Respublikasında nəşr olunan qəzetlərə maliyyə yardımının ayrılması haqqında" 16 iyul 2018-ci il tarixli Sərəncamı da dövlətimiz tərəfindən mətbuata ayrılan diqqətin və göstərilən qayğının bir nümunəsi idi. Məlum Sərəncamla Azərbaycan Respublikasında nəşr olunan qəzetlərə bərdəfəlik maliyyə yardımı göstərmək üçün dövlət büdcəsindən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fonduna 1,0 (bir) milyon manat ayrılırdı.

Bütün bunlar, həm də təsdiqləyir ki, Azərbaycan hakimiyyəti bu sahədə həyata keçirilən islahatları demokratikləşmə prosesinin mühüm tərkib hissəsi kimi dəyərləndirir.

Göründüyü kimi, Azərbaycan dövləti azad söz, azad mətbuat problemlərini tam mənada həll etməyi qarşıya məqsəd qoyub və bu istiqamətdə zəruri addımlar atılır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən, bütün sahələrdə olduğu kimi, milli mətbuat da diqqətdə saxlanılır, həssaslıqla yanaşılır. Bütün bunlar Azərbaycan Prezidentinin kütləvi informasiya vasitələrinə, jurnalist peşəsinə və əməyinə verdiyi yüksək qiymətin göstəriciləridir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Vüsələ Mahirqızı: "Jurnalistin statusu və media qurumunun standartları müəyyənləşməlidir"

"Düşünürəm ki, Prezident İlham Əliyevin Fərmanı ilə yaradılmış Medianın İnkişafı Agentliyi ilk növbədə peşəkarlıq məsələlərinə diqqət yetirməlidir. Həmçinin qanunvericiliyinin dəyişdirilməsi məsələsi ön planda olmalıdır və qanunvericilik yenilənməlidir. Artıq bununla bağlı müzakirələr başlayıb və iki ay ərzində yeni qanunvericilik təqdim olunacaq". Bunu SİA-ya açıqlamasında "APA Holding"-in rəhbəri Vüsələ Mahirqızı deyib. "İkincisi, jurnalistin statusu və media qurumunun standartları müəyyənləşməlidir. Biz bilməliyik ki, kimlər jurnalist, bloqqer adlandırılır. Bununla belə media qurumu olmaq üçün hansı standartlar lazımdır. Xüsusilə bu bizdə print media, televiziya və radio üçün mövcuddur. Amma onlayn media üçün belə bir standart yoxdur. Hesab edirəm ki, bu standartlar müəyyənləşməlidir. Sonrakı dövrdə isə qurum o standartlara necə əməl olunmasına nəzarət etməlidir. Üçüncüsü, dövlət qurumları ilə media arasında kommunikasiyaların aktivləşdirilməsidir. Dövlət qurumlarının mətbuat xidmətlərinin, media ilə işləyən şəxslərin özlərinin də peşəkarlaşdırılması istiqamətində ciddi işlər görməyə ehtiyac var. Həmçinin onların media ilə əlaqələrini gücləndirmək istiqamətində ciddi işlər görmək lazımdır. Bunun üçün müəyyən seminarlar, treninqlər və s. təşkil olunmalıdır. Daha sonra isə sosial şəbəkələrlə bağlı məsələlərdir. Düşünürəm ki, ümumiyyətlə sosial şəbəkələrlə bağlı ayrıca analiz və monitoring mərkəzi yaratmaq lazımdır. Bu mərkəz özü sosial şəbəkələri təhlil etməlidir, sosial şəbəkələrin problemlərini müzakirə etməlidir. Bir çox sosial şəbəkələr də ictimai rəyi necə öyrəndiyimizi analiz etməlidir və buna uyğun olaraq da adekvat addımlar atmalıdır. Bu artıq başqa bir mərkəzin işi olmalıdır. Təbii ki, həmin mərkəz də Medianın İnkişafı Agentliyi ilə əlaqəli işləməlidir", -deyə, V.Mahirqızı fikrini tamamlayıb.

Ceyhun Rasimoğlu

“Agentliyin yarandılması media sahəsində mövcud olan geridə qalmışlığı aradan götürəcək”

“Azərbaycan Prezidentinin mətbuata diqqəti barədə hər zaman danışmışıq və Azərbaycan mətbuatı Prezident İlham Əliyevin həmişə Azərbaycanda müstəqil mətbuatın mövcudluğunun vacib olduğu ilə bağlı fikirlərini dərc edib. Eyni zamanda mətbuatımız dövlət Başçısının qayğısını hər zaman hiss edib.

Cənab Prezidentin mətbuatda islahatların dərinləşməsi haqqında sərəncamının ilk bəndlərində də Azərbaycanda son illər söz, mətbuat azadlığı sahəsində görülən işlər vurğulanıb. Bu sahədə hər hansı mövcud problemin aradan qaldırılması sahəsində dövlətin gördüyü işlər də sadalanıb. Həmçinin Azərbaycan mətbuatının həm Azərbaycan həqiqətlərini dünyaya çatdırmaqda, həm də ölkə əhalisini etibarlı və obyektiv informasiya ilə təmin etməkdə olan rolu qabardılıb. Bunu SİA-ya açıqlamasında “525-ci qəzet”-in Baş redaktoru Rəşad Məcid deyib.

Onun sözlərinə görə, son illər informasiya texnologiyalarının sürətli inkişafı və yeni innovativ təkamül şəraiti medianın fərqli formalarını üzə çıxarıb: “Hər birimiz yeni media forması olan onlayn media barədə danışırıq. Həmçinin audiovizual media subyektləri də meydana çıxıb. Bu, artıq yeni reallıqlardır və yeni reallıqlara uyğun olaraq həm dövlətin idarəetməsi, həm də KİV haqqında qanun yaradılmalıdır. Fərmanın imzalanması ilə bu Agentliyin yarandılması media sahəsində mövcud olan geridəqalmışlığı aradan götür-

rəcək, problemlərin həllinə şərait yaradacaq. Medianın inkişafı Agentliyin (MEDIA) üzərinə çox geniş səlahiyyətlər qoyulub. Bildiyiniz kimi KİVDF indiyə qədər yalnız çap mediasını dəstəkləyirdi, lakin artıq onun təsir dairəsi genişlənməyə və orada onlayn media, agentliklər, audiovizual media təmsil olunacaq. Eyni zamanda həm də jurnalistlərin təhsillərinin artırılması, xaricdə təcrübə keçməsi, həmçinin hər hansı media orqanına məsələ ilə əlaqədar irad tutulması kimi hallar da var. Bu, yeni medianın fəaliyyətinə geniş imkanlar açacaq”.

R.Məcid vurğulayıb ki, sənəddə media haqqında qanuna baxılması üçün iki ay ərzində yenidən təkliflər verilməsi qeyd olunub: “Hesab edirəm ki, media haqqında qanun ictimaiyyətlə, müntəzəllərlə və jurnalistlərlə müzakirə edilməlidir. Məsələn, sosial şəbəkələr, bloggerlər hansı mediaya aiddir? Hansılar mediaya aid olunmalıdır? Agentlik bu məsələdə hansı prinsipləri həyata keçirəcək? Qanunla bunlar necə müəyyən olunacaq? Çünki audiovizual informasiya televiziya və radio yayımı haqqında qanunda nəzərdə tutulub. Orada səsle müşayiət olunan görüntülü informasiya adlanırdı. Bu, KİV haqqında qanunda nəzərdə tutulmalıdır. Bu baxımdan həm Agentliyin, həm də deputatların bu məsələlərlə bağlı xeyli işləri olacaq. Güman edirəm ki, bütün bunlar Azərbaycan Prezidentinin mətbuata verdiyi önəmin davamı olacaq və Azərbaycan mətbuatı zamanın tələbləri ilə ayaqlaşacaq”.

Aysel Məmmədova

“KİV-i cənnətə döndərmək lazımdır”

“Ümumiyyətlə, Azərbaycanda sonuncu dəfə 2002-ci ildə “KİV haqqında” qanuna edilən dəyişiklikdən bu yana, yeni düz 18 il qanunda heç bir dəyişiklik baş verməyib. İndiyədək cəmi üç dəfə dəyişiklik prosesi olub. Bu 18 ildə dünyanın informasiya məkanında, siyasətində o dərəcədə dəyişikliklər baş verib ki, artıq dünyanın adını informasiya dünyası qoyublar”. Bunu SİA-ya açıqlamasında Jurnalist Ekspert Mərkəzinin sədri Ceyhun Məsaoğlu deyib.

Mərkəz sədrinin sözlərinə görə, bütün bunların fonunda 18 il Azərbaycanda “KİV haqqında” qanunun donması artıq ciddi tənəzzüldən xəbər verir: “Buna baxmayaraq, Azərbaycan jurnalistikası obrazlı dillə desək, “dişi-dırnağı” ilə çalışaraq ayaqda qalıb və öz yolunu davam edə bilib. Çünki özünün kökü, ənənəsi var. Hətta Şərqdə ilk dəfə yaradılmış müstəqil mətbuat biz olmuşuq. Prezident İlham Əliyev minnətdarlığımızı bildiririk ki, biz jurnalistlərə hər zaman dəstək göstərilib. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin kursunu layiqincə davam etdirən ölkə başçısı qəzetlərin Azərbaycan Neşriyyatına olan borclarını dondurub. Daha sonra qəzetlər ağır duruma düşüb bağlanmaq əvəzinə klassik jurnalistikanın qorunması, qəzetçilik ənənəsinin məhv olmaması, gələcəkdə qəzetin bir arxiv rolu oynadığının dərk olunması məsələsi üzərinə gələrək cənab Prezident yenə dəfələrlə KİVDF üzərindən birdəfəlik yardımların, müsabiqələrin təşkil olunmasını təmin

edib. Amma bütün bunlar yenə də dünyanın sürətlə dəyişdiyi informasiya məkanında Azərbaycan jurnalistikasının görünməsinə az kömək olub. Daxildə bizi yaşadıb saxlayıb amma bu gün biz həm də xaricdə görünməliyik. Çox qərbdədir ki, 44 günlük Vətən müharibəsində cənab Prezident informasiya blokadasını şəxsən özü yardı. Dünyanın tanınmış KİV-lərinə 30-dan artıq müsahibə verdi. Ölkə başçısı titanik gücü ilə öndə getdiyi kimi yenə informasiya məkanını şəffaflaşdırma və Azərbaycan həqiqətlərini tək-tənha dünyaya çıxara bildi. Bu möcüzədir.

Necə ki 44 günlük Vətən müharibəsinin nəticəsi möcüzə oldu, eləcə də informasiya

məkanındakı bizim addımlarımız da möcüzə oldu. Mütləq bunun davamı gəlməli idi. Beləcə, Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikasında media sahəsində islahatların dərinləşdirilməsi haqqında Fərman imzaladı. Fərmanla “Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi” (MEDIA) publik hüquqi şəxs yaradılıb. Əhməd İsmayılovun bu Agentliyə icraçı direktor təyin olunması isə çox təqdirəlayiq haldır. Amma burada müəyyən məsələlər var. Həmin proseslər mütləq şəkildə biz jurnalistlərlə, jurnalist QHT-lərlə danışmaq, onlardan təkliflər almaq, böyük bir kontingent hazırlamaq və o kontingentin verdiyi təkliflər əsasında hazırlanmalıdır.

Artıq yaxın zamanlarda “Media haqqında” qanun hazırlanacaq. Bu qanunun bütün müddəalarını biz bir yerdə hazırlamalıyıq. Bizim xeyli sayda təkliflərimiz vardır. Monitoringlərin aparılması, maliyyələşdirmə ilə bağlı və s. təkliflərimiz mövcuddur. Bəs, QHT jurnalistləri bu Agentlikdən necə bəhrələnəcəklər? Çünki bu məsələ Nizamnamədə öz əksini tapmayıb. QHT jurnalistləri yenə də QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Şurasından asılı vəziyyətdə qalacaqlar? Bir sözlə, çoxlu sayda görülməli işlər var. Necə ki Qarabağı tikirik və tikməkdə davam edəcəyik, eləcə də KİV-i cənnətə döndərmək lazımdır”.

Ceyhun Məsaoğlu

Rauf Əliyev: “Moskva bəyanatı Azərbaycanın milli maraqlarına cavab verir”

“Moskvada Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, Ermənistan Respublikasının baş naziri Nikol Paşinyan və Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putin tərəfindən imzalanmış bəyanat 10 noyabr tarixli bəyanatın 9-cu bəndinin regionda bütün iqtisadi və nəqliyyat əlaqələrinin bərpası ilə bağlı hissəsinin reallaşdırılması məqsədi ilə qəbul edilib”. SİA-nın verdiyi məlumata görə, bu fikirləri Milli Məclisin deputatı Rauf Əliyev deyib.

Rauf Əliyev bildirib ki, bəyanatla Azərbaycan Respublikasının, Ermənistan Respublikasının baş nazirləri müavinlərinin və Rusiya Federasiyası hökumətinin sədr müavininin birgə həmsədrliyi ilə üçtərəfli işçi qrupunun yaradılması nəzərdə tutulur. İşçi qrupu 2021-ci ilin martın 1-dək Azərbaycan Respublikası və Ermənistan Respublikası ərazisindən keçirilən beynəlxalq daşımaların, həmçinin Azərbaycan Respublikasının və Ermənistan Respublikasının ərazilərinin kəsişməsi tələb olunan daşımaların təşkili, yerinə yetirilməsi və təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üçün zəruri olan yeni nəqliyyat infrastrukturunu obyektlərinin bərpası və tikilməsini nəzərdə tutan tədbirlərin siyahısını və reallaşdırılması qrafikini Tərəflərin yüksək səviyyədə təsdiqlənməsi üçün təqdim edilməsi nəzərdə tutulur. Bu Bəyanatın qəbul edilməsi Azərbaycanın milli maraqlarına cavab verir. Bəyanat 10 noyabr 2020-ci il tarixli birgə Bəyanatın yerinə yetirilməsi istiqamətində növbəti addımdır. Hərbi əməliyyatlarının dayandırılmasının yekunlarına dair bəyanatın 9-cu bəndi nəqliyyat kommunikasiyalarının bərpasına aiddir. Nəqliyyat kommunikasiyalarının açılması Azərbaycanın, Ermənistanın, Rusiya Federasiyasının eləcə də qonşu Türkiyə, İran və digər region ölkələrinin mənafeyinə uyğundur.

“Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev Moskvada keçirilən üçtərəfli görüşdən sonra mətbuata bəyanatında qeyd edib ki, 10 noyabr tarixli birgə Bəyanatın bəndlərinin çox hissəsi yerinə yetirilib. Rusiya sülhməramlı missiyası öz işini səmərəli şəkildə yerinə yetirir və iki ay ərzində kiçik insidentlər istisna olmaqla narahatçılıq üçün ciddi əsas olmayıb. Bütün bunlar belə əminlik yaradır ki, Vladimir Putinin dediyi kimi Dağlıq Qarabağ münaqişəsi keçmişdə qalıb və biz gələcək barədə, qonşular kimi birlikdə necə yaşamaq, nəqliyyat arteriyalarının açılması məsələlərini həll etməyə necə çalışmaq və gələcəkdə regional sabitliyi və təhlükəsizliyi möhkəmləndirmək haqqında düşünməliyik”, -deyə deputat qeyd edib.

ICESCO işğaldan azad edilmiş ərazilərimizə texniki missiya göndərəcək

Biz razılığa gəldik, gələcəkdə İCESCO işğaldan azad edilmiş ərazilərimizə texniki missiya göndərəcək. SİA-nın məlumatına görə, bunu Mədəniyyət naziri Anar Kərimov dünən keçirdiyi brifinqdə deyib. Onun sözlərinə görə, İCESCO nümayəndə heyəti Füzuli və Ağdama səfər edib: “Onlar öz gözləri ilə şahid olublar ki, ermənilər tərəfindən hansı cinayətlər törədilib. Füzulidə bir sağlam bina tapılmayıb. Nümayəndə heyəti Ağdamda Cümə Məscidi və ətrafdakı ərazilərə səfər ediblər. Ermənilər tərəfindən etnik təmizləmə ilə yanaşı, mədəni təmizləmə aparıldığına şahid olublar. Bu hadisələr göstərir ki, ermənilər insanlığa qarşı cinayət törədib. Biz ümid edirik ki, İCESCO öz hesabatında bu cinayətləri qeydiyyata alacaq və onları sənədləşdirərək dünyaya, geniş ictimaiyyətə təqdim edəcəklər”.

“YAŞAT” Fonduna daxil olan vəsaitin məbləği açıqlanıb

Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün müdafiəsi ilə əlaqədar yaralananların və şəhid ailələrinin təminatına dəstək fonduna (“YAŞAT” Fondu) daxil olan vəsaitin məbləği açıqlanıb. SİA xəbər verir ki, indiyədək fondda 26 milyon 394 min 850,67 manat toplanıb. Həmin vəsaitdən 15 milyon 594 min 763,57 manat fiziki şəxslər, 10 milyon 800 min 087,1 manat isə hüquqi şəxslər tərəfindən ödənilib. Fonda daxil olan vəsaitin 1 milyon 198 min 278,49 manatı xərclənib. Vəsaitin qalığı isə 25 milyon 196 min 572,18 manatdır.

Qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyev dekabrın 8-də “Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün müdafiəsi ilə əlaqədar yaralananların və şəhid ailələrinin təminatına dəstək fondunun (“YAŞAT” Fondu) yaradılması haqqında” fərman imzalayıb.

Baş Prokurorluq: KİVDF-nin vəzifəli şəxslərinin qanunsuz əməlləri ifşa edilib

B u n -

dan əlavə, Vüqar Səferli qeyri-legal qabaqcadan əlbir olaraq qeyd edilən mənim səmə və vəzifə saxtakarlığı cinayətləri üzrə əldə etdiyi xüsusilə külli miqdarda pul vəsaitini kommərşiya bankında olan milli və xarici valyutadakı depozit hesablarına 2015-2018-ci illər ərzində cəmi 5 milyon 796 min manatı yerləşdirməklə cinayət yolu ilə əldə edilmiş həmin pul vəsaitlərini külli miqdarda leqallaşdırıb.

İş üzrə toplanmış ilkin sübutlar əsasında Səferli Vüqar Müzəffər oğlu Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin müvafiq olaraq 179.4-cü (xüsusilə külli miqdarda ziyan vurmaqla mənim səmə və israf etmə), 193-1.3.2-ci (cinayət yolu ilə əldə edilmiş külli miqdarda pul vəsaitlərini leqallaşdırma), 308.2-ci (ağır nəticələrə səbəb olan mühüm zərər vurulmaqla vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə etmə), 308-2.4-cü (sətinə maddələri qeyri-legal olaraq külli miqdarda ziyan vurmaqla dövlət vəsaitlərini xərcləmə) və 313-cü (vəzifə saxtakarlığı), Məmmədov Nadir Məhərrəm oğlu isə Cinayət Məcəlləsinin 179.4-cü, 308.2-ci və 313-cü maddələrinə əsasən təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb edilərək bəndəlikdə məhkəmənin qərarı ilə həbs qətimkan tədbiri seçilib.

Hazırda cinayət işi üzrə həmin korrupsiya şəbəkəsində iştirak etmiş digər şəxslərin müəyyənləşdirilərək məsuliyyətə cəlb olunmaları və dövlətə vurulan ziyanın bərpa olunması istiqamətində zəruri istintaq-əməliyyat tədbirləri davam etdirilir.

Rus ekspert: Rusiya Qarabağda bu işi görməyəcək

Şübhəsiz ki, Qarabağı Azərbaycanın özü inkişaf etdirməlidir. Rusiya hazırda yalnız sülhməramlı missiya çərçivəsində müharibənin nəticələrinin aradan qaldırılması ilə məşğuldur.

Virtualaz.org

xəbər verir ki,

bunu məşhur ru-

siyalı iqtisadçı,

"Izorsk klu-

bu"nın daimi

üzvü Mixail Xa-

zin deyib. Xəzin

bildirib ki, regiona qayğı Azər-

baycan hakimiyyətinin çiyindədir: "Əmin

olmaq olar ki, Rusiya Qarabağda yerli özü-

nüidarəetmə ilə dəqiq məşğul olmayacaq.

Rusiya orada yalnız iki funksiyaya yerinə

yətirir: yenidən müharibə olmamasına nə-

zarət və keçmiş cəbhə bölgəsini yaşayış

bölgəsinə çevirmək (yəni hər şeydən əvvəl

minalardan təmizlənmə və təhlükəsizliyin

təmin edilməsi). Ərazilərin inkişafı - in-

frastrukturun inşası və digər humanitar as-

pektlər isə, əlbəttə, onların aid olduqları öl-

kələrin işidir".

Öz növbəsində, Rusiya Elmlər Akade-

miyası İqtisadiyyat İnstitutunun Post-sovet

Araşdırmaları Mərkəzinin baş elmi işçisi

Artyom Pilin deyir ki, Rusiyanın marağı

neqliyyat komponentinin inkişafında, Rusi-

yanı Ermənistanla Azərbaycan üzərindən

birlişdirəcək marşrutların tikintisindədir:

"Əmin olmaq olar ki, Azərbaycan hazır-

da Rusiya tərəfindən aldığı humanitar yar-

dım da daxil olmaqla, Qarabağın inkişafı

ilə məşğul olacaq. Belə yardımın davamlı-

lığına gəlincə, bu, müharibənin nəticələri-

nin nə qədər tez aradan qaldırılmasından

asılı olacaq: torpaqları minalardan təmizlə-

mək, əsas infrastrukturunu və yaşayış binala-

rını təmir etmək..."

Ölkəmizdə həyata keçirilən dövlət siyasətinə uyğun olaraq demokratik cəmiyyətin əsas atributlarından olan kütləvi informasiya vasitələrinin inkişafı da daim diqqət mərkəzində saxlanılır. Bununla yanaşı, bu mühüm sahə üzrə dövlətin dəstək siyasətinə qanunsuz əməlləri ilə kölgə salan vəzifəli şəxslərin aşkarlanaraq məsuliyyətə cəlb olunmaları istiqamətində prokurorluq orqanlarının məqsədyönlü və ardıcıl tədbirləri davam etdirilir.

Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirdikləri ki, belə tədbirlərdən biri kimi, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fonduna (KİVDF) dövlət büdcəsindən ayrılan vəsaitlərin xərclənməsi zamanı aşkarlanmış qanun pozuntuları ilə əlaqədar Hesablama Palatasından daxil olmuş materiallar üzrə Baş Prokuror yanında Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə Baş İdarəsində Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddələri ilə cinayət işi başlanıb.

Aparılmış istintaqla KİVDF-nin sərəncamında olan əmlakın həmin qurumun icraçı direktoru və əməkdaşlarının digər şəxslərlə əlbir olmaqla şəxsi maraqlarına uyğun istifadə etmələrinə, fəaliyyətin ayrı-ayrı istiqamətləri üzrə proqramların və vəzifələrin icra edilməsi adı ilə rəsmi sənədlərə yalan məlumatlar daxil edilərək xüsusilə külli miqdarda ziyan vurulmaqla mənim səmələrinə, cinayət

yolu ilə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin leqallaşdırılmasına və digər qanunsuz əməllər törətmələrinə əsaslı şübhələr müəyyən olunub.

Belə ki, aparılmış istintaqla müəyyənləşdirilib ki, Fondun icraçı direktoru Səferli Vüqar Müzəffər oğlu, "Portos" MMC-nin direktoru Məmmədov Nadir Məhərrəm oğlu və qeyri-legal olaraq əlbir olaraq mətbuat işçilərinin mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması və yaşayış evlərinin tikintisi ilə bağlı 2013-2019-cu illər ərzində dövlət tərəfindən KİVDF-yə ayrılmış vəsaiti layihə və smeta sənədlərində iş həcmi əsasında şişirdib, işlərin və materialların dəyərini müəyyən edilmiş qiymətlərdən artıq göstərilməklə "Portos" MMC-nin bank hesablarına köçürmüş, bununla da, mətbuat işçiləri üçün Bakı şəhəri, Səbail rayonu, 20-ci sahə, Bibiheybət qəsəbəsi ərazisində yaşayış binalarının tikintisi üzrə ayrılmış xüsusilə külli miqdarda pul vəsaitini mənim səməyib, həmin cinayət əməllərinin aşkar edilməsinin qarşısını almaq məqsədilə əlbir olduğu şəxslərlə birlikdə yerinə yetirilmiş işlərin qəbulu haqqında "Forma 2" aktlarında ayrılmış vəsaitlərin tam həcmində binanın tikintisinə sərf edilməsinə dair yalan məlumatlar daxil edib şəxsən təsdiqləməklə vəzifə saxtakarlığı da törədib.

Bundan başqa, Vüqar Səferli digər şəxslərlə qabaqcadan əlbir olaraq qurumun fəaliyyətinin təşkili üçün inzibati bina üzrə münasib yerin ayrılması və ya qeyri-yaşayış sahəsinin aşağı qiymətlərlə icarəyə verilməsi üçün Nazirlər Kabinetinin qərarları ilə müəyyən edilən qanuni prosedurlara qəsdən əməl

etmədən, həmin Fondun maliyyələşməsinin həyata keçirildiyi dövlət büdcəsindən ayrılmış vəsait üzrə icarə xərclərinin özünün əvvəllər sədr olduğu, sonradan isə özünə yaxın şəxslərin fəaliyyətlərinə faktiki nəzarəti həyata keçirməkdə davam etdiyi şirkətlərə, habelə yaxın münasibətdə olduğu digər şəxslərə gəlir qismində verilməsinə nail olmaqdan ötrü həmin şəxslərin xüsusi mülkiyyətində olan Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Mətbuat prospekti, 23L ünvanında yerləşən müəssisə binasının 3-cü mərtəbəsinin Fondun inzibati istifadəsinə verilməsi məqsədilə maddi baxımdan Fond üçün daha ağır şərtlərlə icarəyə götürülməsinə dair müqavilələr bağlayıb, 2011-2019-cu illər ərzində cəmi 812 min manat məbləğində pul vəsaitini icarə haqqı adı ilə köçürməklə dövlət büdcəsinə külli miqdarda ziyan vurub.

Həmçinin Vüqar Səferli digər şəxslərlə qabaqcadan əlbir olaraq nəşr olunan qəzetlərə maliyyə yardımının göstərilməsi məqsədi ilə dövlət tərəfindən ayrılmış vəsaitin 2015-2019-cu illər ərzində 300 min manat məbləğində olan hissəsini ailə üzvünün adına təsis etdiyi "Futbol+Qol" qəzetinə qanunsuz olaraq köçürməklə həmin pulu, eləcə də qurumun məqsədlərinin həyata keçirilməsi üçün alınmış 103 min manat dəyərində dəftərxana ləvazimatlarını da mənim səməyib. Eyni zamanda 2017-2019-cu illər ərzində ziyafətlərin keçirilməsi ilə bağlı satınalma müqavilələrinin bağlanması zamanı qanunsuzluqlara yol verməklə KİVDF-yə məxsus olmaqla ona etibar edilmiş cəmi 105 min manat məbləğində pul vəsaitini israf edib.

"Azərbaycanın G20-də iştirakı ölkəmiz üçün böyük siyasi və iqtisadi əhəmiyyət daşıyır"

"G20 Böyük iyirmilikdə inkişaf etmiş və inkişaf etməkdə olan ölkələrin iştirak etdiyi dünyanı narahat edən dövrün çağırışlarını müzakirə edilən beynəlxalq platformadır. Bu platformada böyük iqtisadi gücə malik və dünya iqtisadiyyatı və siyasətində yeri, rolu və söz sahibi olan ölkələr iştirak edir. Ümumilikdə G20 Zirvə toplantısında iştirak edən ölkələrin əhalisi dünya əhalisinin 60%-ni, iqtisadiyyatı isə dünya ÜDM-in 80%-ni təşkil edir". Bunu SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin üzvü Azər Badamov deyib.

Deputatın sözlərinə görə, belə mega beynəlxalq təşkilata Azərbaycanın dəvət alması ölkəmizin dünyada olan nüfuzun göstəricisi hesab edirəm: "Oktyabrın 30-31-də Romada keçiriləcək G20-nin Zirvə toplantısında ölkəmiz iştirak edəcək. Azərbaycan dünya xəritəsində ərazicə o qədər böyük ölkə olmasa da, dünyada tutduğu mövqeyinə, iqtisadi inkişaf tempinə və beynəlxalq arenada baş verən proseslərə

verdiyi töhfələrinə görə dünyanın ən böyük ölkələri ilə bir sırada dayanır. Azərbaycan dünyada son illər beynəlxalq əhəmiyyət daşıyan böyük regional layihələrinin təşkilatçısı və iştirakçısı olan çox az ölkələrdəndir. Həm də Azərbaycanı dünyada söz sahibi olan ölkə kimi tanıyırlar. Noyabrda əldə etdiyimiz qələbə ölkəmizi dünya siyasətində daha böyük zirvəyə qaldırıb".

A.Badamov vurğulayıb ki, bu il keçiril-

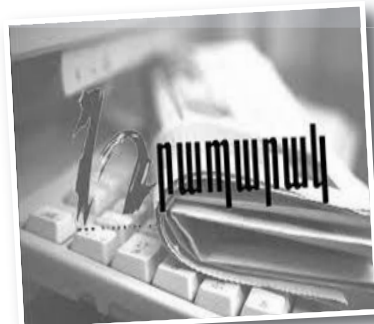
cək G20 Zirvə toplantısının gündəliyində İnsanlar, Planet, Rifah deyərək üç başlıqda ifadə olunan dayanıqlı və bərabər inkişaf, ətraf mühitin mühafizəsi, yeni təhlükələrin qarşısını almaq kimi məsələlər müzakirə olunacaq: "Zirvə toplantısına BMT-nin və Avropa İttifaqının və əsas maliyyə təsisatlarının dəvət alması, bu, müəyyən məsələlərin müzakirəsində Azərbaycana yeni imkan deməkdir. Azərbaycan açıq ölkədir və belə beynəlxalq təşkilatlarda iştirakımız ölkəmizin təqdimatı üçün platformadır. Azərbaycan torpaqlarını işğaldan azad etdiyi torpaqlarına yenidən həyat qaytarmalı, dayanıqlı sülhə nail olmalıdır. Ölkəmiz həm də yeni regional layihələr reallaşdıracaqdır. G20 Zirvə toplantısında iştirakımız müəyyən dairələrlə müzakirələrin aparılması üçün də imkan hesab edirəm. Azərbaycanın G20-də iştirakı ölkəmiz üçün böyük siyasi və iqtisadi əhəmiyyət daşıyır".

Aysel Məmmədova

Qarabağdakı son müharibədən sonra, Ermənistan hakimiyyəti 2016-cı il aprel müharibəsinin səbəblərini və şərtlərini öyrənməyə vaxt tapmır. SİA Ermənistan məxsus armenianreport.com saytında yayımlanan məlumatla istinadən xəbər verir ki, bu barədə "Hraparak" qəzeti yazır.

Qəzetin cümə axşamı buraxılışında qeyd olunur ki, Ermənistan Parlamenti 2016-cı ilin aprel ayında Qarabağdakı müharibənin səbəblərini və şərtlərini araşdırmaq üçün komissi-

"Hraparak" qəzeti yazır: "Aprel müharibəsi arxa plana keçdi"

yanın hesabatının müzakirəsini təxirə sala bilər. Qəzet yazır ki,

hesabat keçən yay hazır idi, lakin yeni bir müharibə parlament çoxluğunun kartlarını qarışdırdı. İndi sənədin ümumiyyətlə gündəmə daxil edilməsi də mümkündür. Nəşrin komissiyadakı mənbəsinin bildirdiyinə görə, hesabat noyabr ayında Qarabağla bağlı üçtərəfli bəyanatın imzalanmasından bir neçə gün sonra Ermənistan parlamentinin sədrinə təqdim edilmişdi və "Milli Məclisin iş qaydaları haqqında" qanununa görə məruzə

məruzəçiyə təqdim edildikdən sonra bir ay ərzində plenar iclasda müzakirə olunmalı idi.

Qeyd olunur ki, növbəti iclas gələn həftə başlayacaq, lakin parlamentin saytında heç bir hesabat tapılmayıb. Komissiya üzvlərindən birinə istinad edən qəzet, müharibədən sonra bu sənədin tamamilə bir kənara qoyula biləcəyini, onun arxa plana keçəcəyini istisna etmir.

İnam Hacıyev

ABŞ-da baş verən hadisələr antimill şüranın dilini niyə lal edib?

Məlum olduğu kimi, yanvarın 6-da Amerika Birləşmiş Ştatlarının Konqresində prezident seçkilərinin nəticələri təsdiqlənməli idi. Daha dəqiq desək, seçkilərin qalibi Cozef Baydenin prezidentliyi təsdiq olunacaqdı. Ardınca isə yanvarın 20-də inaqurasiya mərasimi keçirilməli idi. Lakin yanvarın 6-da fərqli mənzərənin şahidi olduq. Bu mənzərə onu göstərdi ki, ABŞ-da seçkilərin nəticələrinə qarşı çox böyük etiraz elektoratu var. Nadir hadisələrdən biridir ki, Amerikada uduzan tərəf sona qədər mübarizəni aparır. Bu da, Trampın timsalında özünü göstərdi.

Hətta, qalmaqalı ABŞ tarixində ilk dəfədir ki, prezident seçkilərində iştirak etmiş namizədlərdən biri tərəfdarlarını etiraza səsləyir və seçkilər bu qədər skandalı keçir. Bunun əsas səbəbi nədir? Belə ki, Amerikanın yaxın və uzaq tarixinə nəzər salanda, həqiqətən də ilk dəfədir ki, bu cür hadisənin baş verdiyinin şahidi oluruq. Təbii ki, ABŞ seçkilərində əvvəllər də saxtakarlıqlar olub. Hətta, Amerikanın əfsanəvi Prezidenti Avram Linkolnun prezidentliyi dövründə belə saxtakarlıqlar baş verib. Yaxud da yaxın tarixi götürsək, 2000-ci ildə vitse-prezident Albert Qorla Corc Buş arasında rəqabət gedirdi. Əslində, seçkilər Albert Qor qazansa da, Amerikada seçki son dərəcə mürəkkəb prosedurlardan

keçdiyinə görə Corc Buş Prezident seçilmişdi. Albert Qor isə çox səs toplanmasına baxmayaraq, seçkinin nəticələrini tanımağa məcbur olmuşdu.

Hazırda dünyanın bir nömrəli mövzusu Amerikada baş verən üsyandır. ABŞ demokratiyasını örnək götürən, ondan ilham alan milyonlarla insan, bir çox dünyaya dövlətləri heyrət içindədir. Heç kim ABŞ-da bu cür kəskin qütbləşmə gözləmir-

di. Tramp iqtidara gələndən sonra ABŞ-da baş verənlər onsuz da demokratiya modelini zədələmişdi. İndi isə demokratiyanın ABŞ modeli sanki uçulub, xalq və Amerika heyranları onun altında qalıb. Dünya liderləri ardarda bəyanatla çıxış edərək, ABŞ hakimiyyət qurumlarını insan haqlarına və demokratik qaydalara əməl etməyə, təmkinli olmağa səsləyirlər.

Özünü "demokratiyanın

tiya dərsi keçməkdən önce özlərində düzgün qayda-qanun yaratmalıdırlar. Xatırladaq ki, ötən ilin iyulunda Azərbaycanın Milli Məclisinə də oxşar basqın edilmişdi. Ancaq Azərbaycan polisi çox sivil davrandı, zorakılığa qətiyyətlə imkan vermədi. ABŞ-dan fərqli olaraq, bizim ölkədə qanunu pozanlara güllə atılmadı, öldürülmədi. İndi baxın görün ki, əsl demokratiya hansı ölkədədir?

Yeri gəlmişkən onu da qeyd edək ki, ABŞ-da baş verən hadisələr antimill şüranın da dilini lal edib. Belə ki, iyulun 14-də Milli Məclisə basqın ediləndə Azərbaycan polisi çox nümunəvi və sivil formada onların qarşısını aldı, bir nəfərin belə burunu qanamadı. Həmin vaxt radikal müxalifət az qalırdı ki, Azərbaycan polisini "düşmən" çıxarsın. Bu gün ABŞ Konqresinə basqın edənlərə qarşı polisın rəftarına baxın. Zor tətbiq edilir, güllə atılır, artıq ölənlər var. Bəs həmişə "ABŞ demokratiyasını" nümunə göstərən Azərbaycandakı radikal müxalifətin niyə səsi çıxmır? Çünki ABŞ-da baş verənlər radikal müxalifətə sərf eləmir. Bu, Azərbaycanda baş versəydi indi antimill şüra vay-şüven salmışdı.

Mənsümə Babayeva

RÖVSƏN

rovsen.rasulov@mail.ru

MİLYARD MANATA QARABAĞDA...

Ölkə gündəmində Mərkəzi Bankın yeni inzibati binasının tikintisi ilə bağlı müxtəlif məlumatlar səslənməkdədir. Bəri başdan deyək, yeni binanın tikintisi üçün nə az, nə çox, düz 450 milyon manat müəyyənləşdirilib. Əslində, mövcud zaman-dan fərqli olaraq məsələyə digər cəhətdən - tikinti-quruculuq, abadlıq işləri tərəfindən yanaşsaq, bunun heç bir ziyanı yoxdur, əksinə, xeyri var. Ən müasir üslublu, göz oxşayan binaların paytaxtımızın müxtəlif nöqtələrini bəzəməsindən biz də sevinərik, hətta qürurlanırıq. Nəyə görə xarici qonaqlarımız Bakıya gələndə paytaxtımızdakı möhtəşəm binaları seyr edib, "axı nəyə görə bizdə də belə binalar yoxdur?" sualını verməsinlər? Hətta verirlər bu sualları, biz də əlbəttə ki, fəxr edirik. Fəqət bu, bircəhətli yanaşmadır, amma yanaşmanın başqa cəhəti də var. Məhz həmin cəhətdən də fikir bildirməyin lap yeridir. Bəs nədir digər yanaşma?

Məlumdur ki, ölkə hələ də pandemiya şəraitindədir və ötən ilin fevralından başlayaraq, ölkə rəhbərinin bilavasitə qərarları ilə pərvəntiv tədbirlərə start verildi, ardınca isə çoxsaylı sosial, səhiyyə və s. istiqamətlərdə səhiyyə xarakterli layihələrə imzalar atıldı, bir sözlə, dövlət büdcəsindən və yaradılan müxtəlif fondlardan əhəmiyyətli dərəcədə pullar xərcləndi, səmərəsi də oldu. Və...

Və Vətən müharibəsi! 44 gün ərzində düşməne qarşı aparılan müharibəmizdə məlumdur ki, müəyyən xərclər oldu və bu da təbii ki, müharibənin tələbidir. Düşmənin üzərində əldə edilən qələbəmizin əsaslı mənbəyi isə hərbiçilərimizin tarixlərə yazılacaq şücaətləri ilə yanaşı, həm də ordu quruculuğu, silah-sursat təminatı, müasir hərbi texnikalarının texnologiyalarının əldə edilməsidir. Qısacası, Azərbaycan deyildiyi kimi, iki cəbhədə müharibə apardı - biri koronavirus pandemiyası, digəri isə Qarabağ savaşı və bütün bunlar böyük maliyyə vəsaitləri ilə davam etdirildi.

İndi, ölkə başçımızın da vurğuladığı kimi, işğaldan azad olunmuş ərazilərimizi nəhəng tikinti-quruculuq, abadlıq işləri gözləyir. Üstəlik, 30 illik erməni işğalı dövründə dağıdılan, yerlə bir edilən yaşayış massivlərimiz, mədəniyyət ocaqlarımız, sosial infrastrukturlarımız yenidən tikilməli, böyük qayıdış layihəsi realizə olunmalıdır. Bu isə yenə də kifayət qədər böyük xərclər tələb edir və nəzərə alarsaq ki, qarşıda bu kimi planlar dayanıb, onda:

Mərkəzi Bankın yeni inzibati binasına 450 milyon manatın xərclənməsinə nə qədər əhəmiyyətli, mühüm və labüd ehtiyac yaranıb? Yaxud, Mərkəzi Bankın mövcud binası hansı kriteriyalara cavab vermir, məgər hazırkı dövrə qədər müxtəlif maliyyə kollapslarından, dünyanı bürüyən böhranlardan çıxarkən də Mərkəzi Bankın binası həmin bina deyildimi? Yoxsa dünya maliyyə sektorunda mümkün devalvasiya proqnozları verildikən Mərkəzi Bank 450 milyon manatın müqabilində tikəcəyi yeni inzibati binası vəsaiti ilə ölkəni həmin proqnozlardan xilas etmək sirrini nəmi malik olacaq? Nəyə və kimə lazımdır yarım milyardlıq israf? Həmin pulları nəinki Qarabağın bir, ya da bir neçə işğaldan azad olunmuş, dağıdılmış rayonlarını dirçəltmək mümkündür, eyni zamanda, bu vəsaitləri müharibədə bədən üzvlərini itirmiş əsgər və zabitlərimizin protezlərlə təmin olunmasına, psixoloji sarsıntılar keçirmiş müharibə iştirakçılarının normal sosial həyata dönmələrinə, eləcə də nəzərdə tutulan və əhəmiyyətli dərəcədə vacib olan hərbi xərclərə yönəltmək olar. Təəssüf ki, bütün bunların yerinə Milli Bank səlahiyyətləri necə deyirlər, öz yerlərini daha rahat, daha komfortlu etmək üçün dövlət büdcəsindən (!) az qala yarım milyardlıq vəsait tələb edirlər, xeyirdirmi əcəba?

Biz hələ binanın tikintisi zamanı tələb ediləcək digər əlavə xərcləri də buraya əlavə edərsək, onda daha dəhşətli rəqəmlərlə üz-üzə qala bilərik. Halbuki, hələ də gec deyil və o cümlədən, xalqın Milli Bankın yeni inzibati binasına heç də ehtiyacı-zadı da yoxdur!

“Prezident İlham Əliyevin müvafiq fərmanı ilə 10 ildən artıq fəaliyyət göstərən KİV-in İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun əsasında daha geniş səlahiyyət və imkanlara malik Medianın İnkişafı Agentliyinin yaradılması dövlətimizin mətbuat sahəsinə diqqətinin növbəti əyani təzahürüdür. Agentliyin nizamnaməsində əksini tapan müddəaları medianızın qarşısındakı illərdə yeni "yol xəritəsi" də adlandırılabilir. Bunu SİA-ya açıqlamasında "Həftə içi" qəzetinin baş redaktoru Sevinc Seyidova deyib.

Onun sözlərinə görə, agentliyin fəaliyyət istiqamətləri ilə bağlı print media üçün diqqət çəkən ən vacib məqamlardan biri abunə və satışın təşki-

“Onlayn medianın təkmilləşdirilməsinə ciddi ehtiyac var”

lində dəstək məsələsidir: "Hazırda çap mediasının üzvləşdiyi əsas problemlər sırasında abunə və satış mühüm yer tutur. Artıq dövlət başçısının təsdiqlədiyi fərmana əsasən bir çox məsələlərə yanaşı, bu problemlərin həlli istiqamətində də MEDIA öz dəstəyini göstərəcək. Mətbuatın iqtisadi müstəqilliyinin təmininin təşkili də diqqətəlayiqdir. Yeni yaradılan qurumun həm də onlayn mediaya dəstək verməsinin nəzərdə tutulması bu sahədə mövcud çatışmazlıq və problemlərin həllində də mühüm rol oynayacaq. Hazırda çap mediasının onlayn formatlarının fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsinə ciddi ehtiyac var. Müasir termlərin tətbiqi ilə

mətbuat orqanının həm print, həm də onlayn versiyasının qarşılıqlı fəaliyyətdə inkişafı, yeni yanaşmaların

tətbiqi, modern innovasiyalardan geniş istifadə imkanlarının yaradılması media sahəsinin yeni inkişaf mərhələsinə qalxmasına təkan verəcək. Medianın İnkişafı Agentliyinin yaradılması ilə bütün bu işlər artıq xaoitik deyil, nizamlı və planlı şəkildə müəyyənləşdirilmiş konkret məqsədə doğru addımlaqla həyata keçiriləcək".

Gülyana

“Joxovurd”: “Hakimiyyət dövlət vəsaitlərini istədiyi kimi xərcləyir”

SİA Ermənistan məxsus armenianreport.com saytındayayımlanan məlumata istinadən xəbər verir ki, bu barədə "Joxovurd" qəzeti yazır.

Məlumata görə, neşr qeyd edir ki, parlamentin yanvarın 18-də başlayacaq növbəti iclasında Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə Komitəsinin yaradılmasının müzakirəsi planlaşdırılır. Yalnız yeni strukturun iki illik büdcəsi 16 milyard dram (təxminən 8 milyon dollar) təşkil edəcəkdir. İşçilərin maaşı 650

min dram (təqribən 1300 dollar) olacaq, vergi tutulmaları və sair 700 min dram (1400 dollar) alacaq. Ancaq bu, heç də hamısı deyil və bununla bitmir.

Neşr ayrıca dekabr ayında İstintaq Komitəsi işçilərinin ümumilikdə 250.000 dollar bonus aldığı və İngiltərənin bütün keçən ilki mükafatlarının 2.6 milyon dollar olduğunu bildirib. Bu arada, qəzet baxımından indiki çətin vəziyyətdə bu pul müharibə nəticəsində evsiz qalan

Qarabağ sakinlərinin mənzil probleminin həllinə yönəldilməli idi.

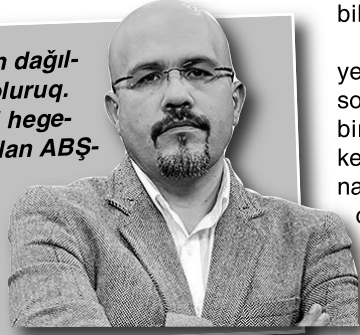
Qəzet tərəfindən eyni zamanda xatırladılır ki, Ermənistanın Ədliyyə Naziri Rüstəm Badasyan əvvəllər ölkədə Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə Komitəsi və həmçinin, Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə Məhkəmələri yaratmaq niyyətində olduğunu bildirib, qanun paketləri artıq dövlət və hüquq məsələləri üzrə parlament komissiyası tərəfindən təsdiqlənib.

Ermənistanda çoxsaylı sosial-iqtisadi problemlərə baxmayaraq, Ermənistan hakimiyyəti büdcə pullarını cəmiyyətdə çətinlik və təəccübə səbəb olan məqsədlər üçün, hətta istədiyi kimi xərcləməyə davam edir.

ABŞ-ın “azadlıq bütü” də çökür...

ABŞ imperiyasının dağılmasının şahidi oluruq. Hərbi və iqtisadi heqemonluğu əvvəlcə sarsılan ABŞ-ın mədəni gücünün ən vacib sütunlarından biri olan “azadlıq və demokratiya” mifinin çöküşünü izləyirik.

İLHAM

İctimai nəqliyyat
ləğv edilir?

Donald Trampı 3 Noyabr 2020-dəki seçki çevrilişi ilə ortadan qaldıran qlobalist Sorosistlər tərəfindən ənənəvi və rəqəmsal mediada tətbiq olunan senzura mexanizmi, demokratiyanın elçisi olaraq kəsilən bu seqmentlərin görüntülərini ortaya qoydu. Xüsusilə Trampçıların 6 yanvar 2021-ci il tarixli Konqresə basqını, saxtakarlıqla hakimiyyəti ələ keçirən Demokratların senzurasını, irqçi və Jacobin üzünü görməyimizə imkan yaratdı.

Unutmayaq ki, növbəti dörd il ərzində ABŞ-da vahid partiya qaydası olacaqdır. Ağ Evdə Prezident kürsüsünü qazanan, Liberalizmi müdafiə edən Baydenin rəhbərlik etdiyi Demokratik Partiya ABŞ Konqresinin hər iki qanadında - Nümayəndələr Palatasında və Senatda Respublikaçılardan üstün durumda olacaqlar. Beləliklə, ABŞ-da 2009-cu

ildən bəri ilk dəfə həm Ağ Ev, həm Nümayəndələr Palatası, həm də Senat Demokratların nəzarətində olacaqdır. Bu üstünlüyə baxmayaraq, yenə də böyük bir qorxu içindədirlər. Çünki Trampizm fenomeni onları oyaq saxlayır. Bunun sübutu, Kapitolu basqınından sonra bütün azadlıqları tapdalayan şiddətlə davrandıqlarıdır.

Onların çaxnaşmaları o qədər böyükdür ki, Trampın pərəstişkarları tərəfindən həyata keçirilən ‘GoFundMe’ kömək kampaniyası belə qadağan edildi. Google Trampın YouTube hesabını dayandıraraq Twitter və Facebook tərəfindən Tramp və tərəfdarlarına qarşı törədilən rəqəmsal soyqırımına da qatıldı. Çap və vizual kartel mediası Hitleri və Amerikanın qanlı üçüncü dünya diktatorlarına bənzədiyi Trampın iblisləşdirilməsində heç bir prinsip və məhdudiyyət

bilmir.

Biden tərəfindən “xain yerli terrorçu” elan edilən sosial media nəhəngləri tam bir mədəni soyqırım həyata keçirirlər. Bunu azadlıq adına edirlər. Burada maraqlı olan, öz ölkələrində İraq, Əfqanıstan, Suriya, Liviya, Kamboca və Misir üçün uyğun hesab etdikləri oxşar bir barbarlığı çəkinmədən tətbiq etmələridir.

Bayden and içən kimi ilk işi bir “daxili terror qanunu” qəbul etmək olacaqdır. Məqsəd Trampizmi yox etməkdir. Ancaq onun işi çox çətinidir. Kütləvi manipulyasiya mexanizminə baxmayaraq, xalqın yüzdə 50-si Baydenin seçkiləri oğurladığına inanır.

***

Louis Brandesin də qeyd etdiyi kimi, Amerika elitaları artıq bir qərar verməlidirlər, “Ya sərvət bir neçə insanın əlində cəmləşdi, ya da demokratiya. İkisinə də sahib ola bilməzsən”. Və Amerikan irqçi elitası qərar verdi. Cahiliyyə dövrünün ərəbləri kimi onlar da demokratiya və azadlıq bütünü yeməyi seçdilər. Russell Mokhiber və Robert Weissman tərəfindən 2005-ci ildə çıxarılan “Amerikadakı İqtisadi Apartheid” kitabı 250 illik Amerika layihəsinin niyə uğursuz ol-

duğunu izah edir.

Müəlliflər pulun və gücün ABŞ-ı bir millət halına gətirməyəcəyinin altını çəkirlər. Müəlliflər bunun üçün ən vacib maneənin iqtisadi istismar mexanizmi olduğunu vurğulamışlar. Həqiqətən də, silikon qəbilələrinin öz mənfəətlərinə vəsvəsə etməsi Amerikalıların xəyallarını kəməyə çevirdi. Richard Sennett 2006-cı ildə nəşr olunan “Yeni Kapitalizmin Mədəniyyəti” adlı əsərində cəmləndirən idarə etdiyi ABŞ üçün barışıq tapmaq mümkünsüzlüyünə işarə edir.

Hadisələrin son inkişafı göstərir ki, “xeyallar diyarı” ABŞ indi öz ağırları üçün də cərimə meydançasına çevrilir. Sistem onsuz da pozulmuşdu. “Günah keçisi” elan olunan Donald Trampın bütün cinayətləri bu barbarlıq pərdəsini açmaq idi. Buna görə də indi Trampı impimentlə hədələyirlər. Ancaq vəzifəsindən alınsa da olmasa da, Tramp nə edəcəyini etdi.

ABŞ-ın irqçi və Jacobin üzünü ortaya qoydu. Özgürlükdən çəkinmənin sonunu gətirdi. Beləliklə, ABŞ-ın əlindəki son istismar kozuru olan azadlıq bütü darmadağın edildi. Kral indi çılpaqdır...

BERCAN TUTAR

Telefonumuzdakı proqramlar bizi izləyir?

“WhatsApp” messengerinin istifadəçilərə aid məlumatların “Facebook”-a və onun proqramlarına ötürülməsi böyük müzakirələrə səbəb oldu. Trend-in məlumatında deyilir ki, bu müzakirələr insanlar arasında mobil tətbiqlərin nə qədər təhlükəsiz olduğu sualını da ortaya qoydu. Bəs, doğrudan da həyatımızın ayrılmaz parçasına çevrilən “WhatsApp”, “Messenger”, “Facebook”, “Telegram” və digər tətbiqlər təhlükəsizdirmi?

Aparılan araşdırmalar onu göstərir ki, birmənalı şəkildə bu tətbiqlərin təhlükəsiz olduğunu, istifadəçilərin şəxsi məlumatlarından hansı formalarda istifadə etdiyini demək mümkün deyil. İlk növbədə, bu, onunla əlaqəlidir ki, bu proqramların gizlilik siyasəti müxtəlifdir və bunu açıqlamırlar.

Ümumi mənzərə isə ondan ibarətdir ki, bu fərdi məlumatlar həmin tətbiqlər vasitəsilə toplanır, ümumiləşdirilir və sonradan bu məlumatlardan həmin insanların, cəmiyyətin, ölkənin əleyhinə istifadə olunmayacağı da sual altındadır.

“WhatsApp”-la bağlı baş verən qalmaqal isə bütün bunların bir hissəsi idi. Sadəcə olaraq, fərq onda idi ki, “WhatsApp” açıq şəkildə etiraf etdi ki, ayrı-ayrı istifadəçilərin məlumatlarından istifadə edir və insalar da buna

icazə verməlidir. Digər tətbiqlərin bunu etmədiyini isə demək mümkün deyil. Çünki bir çox sosial media şirkətləri öz gizlilik siyasətlərini açıqlamırlar.

Buna görə də bəzi ölkələr dövlət təhlükəsizliyini önəmli tutaraq bu ümumi tətbiqlərdən imtina etməyə öz tətbiqlərini yaratmağa başlayıblar.

Misal olaraq, qardaş Türkiyəni qeyd etmək olar. “WhatsApp” qalmaqalından sonra Türkiyənin rəsmi şəxsləri, o cümlədən prezident Ərdoğan “WhatsApp”-dan imtina etdiyini bildirdi. “WhatsApp”-ın gizlilik siyasətinə etiraz olaraq “Twitter” sosial şəbəkəsinin Türkiyə seqmentində “#DeletingWhatsApp” və “#WhatsAppSiliyoruz” heşteqləri ilə 100 mindən çox etiraz tviti atılıb.

“WhatsApp”-a etirazlar yalnız Türkiyə ilə yekunlaşmadı. Tesla və Space X-in yaradıcısı və sahibi İlon Mask da insanları “WhatsApp”-dan imtina etməyə çağırdı. “WhatsApp” qalmaqalı digər sualları da ortaya çıxardı. Digər sosial şəbəkə tətbiqləri şəxsi məlumatla-

rin istifadəsile bağlı qaydalara necə əməl edirlər?

Bir çoxlarınız bu halla rastlaşmışsınız. “Instagram”, “Facebook”, “YouTube” və ya digər proqramlarda hansısa videoya və ya reklama baxırsınız. Daha sonra digər proqrama keçid etdiyiniz zaman həmin mövzu ilə bağlı reklamlar və ya o tipli paylaşımın burada da sizin qaşınıza çıxır. Bəs əgər bu platformalar gizlilik siyasətinə əməl edirlərsə, necə olur ki, bu hal baş verir?!

Bəs, beynəlxalq normalarla bu gizlilik necə nizamlanır?

Qaydalara əsasən, insanların irqi, dini, siyasi, səhəti haqqında məlumatlarının toplanması qadağandır.

Amma sosial şəbəkələrin bu məlumatları toplamağının qarşısını alan və ya buna nəzarət edən qrup, beynəlxalq təşkilat yoxdur. Sosial şəbəkə tətbiqlərinin məlumatlarımızı toplaması ilə bağlı sübutlar isə ara-sıra üzə çıxır.

Belə ki, 2018-ci ildə “Facebook” istifadəçilərinin fərqi məlumatlarının toplanması ilə bağlı qalmaqal ortaya çıxmışdı. Faktlara görə, “Facebook” bu məlumatları Cambridge Analytica şirkətinə ötürüb. Şirkət isə bu məlumatlardan ABŞ-da keçirilən prezident seçkilərində istifadə edib. Nəticədə məhkəmənin qərarı ilə “Facebook” 5 milyard dollar cərimə edildi. Mediada kiçik bir araşdırma aparmaqla bu kimi qalmaqalları daha çox olduğunu görə bilərsiniz.

Müharibə qələbəmizlə başa çatıb və artıq əldə olunmuş üçtərəfli bəyanatın müddəaları ətrafında danışıqlar prosesinə start verilib, Qarabağ münaqişəsi səbəbindən illərdir blokadlara məruz qalmış iqtisadi baryerlərin aradan qaldırılması, nəqliyyat dəhlizlərinin yaradılması, ya da bərpası üçün Azərbaycan, Rusiya və Ermənistan arasında dəqiqləşdirilmələr aparılır, qərarlar qəbul olunur.

Söz yox ki, həmin məsələlərdə üstünlük, məhz qalib tərəfdə - Azərbaycandır və rəsmi Bakının şərtləri burada əsas rol oynayır. Əlbəttə, regional güc faktoru olaraq burada Rusiyanın da mövcudluğunu qəbul etmək lazımdır, çünki bu ölkə Qafqaz regionunun istəsək də, istəməsək də aparıcı siyasi və iqtisadi oyunçusudur. Xüsusilə, son proseslərdə biz bir daha həmin realığı gördük. Amma digər tərəfdən, bu, o demək deyil ki, suveren, müstəqil və qalib Azərbaycanın maraqları arxa plana keçməli, üstəlik, məğlub Ermənistanın lazımı səviyyədə artıq maraqları məxsusi olaraq nəzərə alınmalıdır. Yeni müharibədən sonrakı dövrün bir qanunu var: qalib daha çox qazanır, məğlub isə itirir, fəqət daha çox itirmək də istəmir. Bu, aksiomadır və həmin aksioma da öz məntiqi çərçivəsində qalmaqda davam edir. Amma daha bir realıq budur ki, Ermənistan düşmən mövqeyində qalmaqdadır və hətta iqtisadi anlaşmalar ətrafında danışıqlar aparılma da, necə deyirlər, çomağı əldən yerə qoymaq olmasın. Əks halda, qazanılanların itirilməsi təhlükəsi də yaşana bilər və buna qətiyyətlə, əsla yol verilməməlidir. Niyətini isə bir az daha müfəssəlliklə izah etməyə çalışacağıam.

Ermənistan hakimiyyətinin əlinə üstünlük rıçağı verilərsə, onun yenidən azğınlaşmayacağına kimsə zəmanət verə bilməz

Əgər bu gün biz düşüncəyə ki, Ermənistanın mövcud rəhbərliyi müəyyən dərəcədə Azərbaycanın səmərəsi yönündə siyasət yürüdü, bu, yanlış düşüncədir. Çünki davam edən 44 günlük müharibədə bizlər düşmən Ermənistanın nə qədər mənfur və azğın olduğunu bir daha şahid olduq. Bu gün məhz müharibə dövründə erməni silahlı qüvvələrinə rəhbərlik edən hakimiyyət başında qalmaqdadır. Sadəcə, Ermənistan məğlubdur və məğlubiyətinin daha da ağırlaşmaması üçün qarşıya qoyulan tələblərə riayət etmək məcburiyyətini daşıyır. Və bu gün Ermənistan hakimiyyətinin əlinə üstünlük rıçağı verilərsə, onun yenidən azğınlaşmayacağına kimsə zəmanət verə bilməz. Hətta hakimiyyət dəyişilsə, yeni hakimiyyət kürsü başına keçsə belə, düşmənin revanşizm hissi qalmaqda davam edəcək. Lakin...

Lakin məsələnin digər tərəfinə də diqqət çəkək. Məlum olduğu kimi, noyabrın 10-da üçtərəfli bəyanat imzalandıqdan sonra Rusiya sülhməramlılarına məxsus kontingent təhkim olunduqları ərazilərə yerləşdilər və bunun ardınca tərəflər arasında atəşkəsə riayət edilməsi üçün fəaliyyətə başladılar. Amma sonradan tədricən gözlənilən baş verdi - sülhməramlılar tərəfsizlik nümayiş etdirmələri yerinə açıq-aşkar erməni cinahında yer almağa başladılar. Necə deyirlər, kor-kor, gör-gör!

Ruslara sual edən olmadı ki, bəs bu həngamə nədir... Ya da ki, onlar ermənilərin uzun burunlarına, qıllı sifətlərinə, ya da kobud "savet tanem"lərinə-filanlarına aşıq olmayıblar

Üstəlik, "humanitar" fəaliyyət adı altında üçtərəfli bəyanatda əks olunmayan bir çox addımlara getdilər, ta ki, Ermənistan Xankəndinə "qaçqınları" daşımaqlarına qə-

“DQR”in “XİN”i

yaxud haraya və nə vaxta qədər..?

Azərbaycanın yenidən 30 il gözləməyə nə marağı, nə həvəsi, nə də hövsələsi var!

dər. Sual edən olmadı ki, bəyanata əsasən, Xankəndinə və digər yaşayış ərazilərinə yalnız 1989-cu ilə qədər qeydiyyatda olanlar, eləcə də onların ailə üzvləri qaytarıla bilər, bu həngamə nədir? Biz necə inanaq ki, geri qaytarılan erməni "qaçqınları" arasında Livan, Suriya və s. Yaxın Şərq ölkələrindən gətirilmiş və mülki geyimdə terrorçular yoxdur? Ümumiyyətlə, Rusiya sülhməramlıları bu suala nə vaxt cavab verəcəklər? Hələlik, cavab yoxdur və bunun yerinə Rusiyadan tonlarla təmir-tikinti materialları və s. materiallar daşınır, sən demə, 30 il öz doğma yurd-yuvalarından qaçqın düşmüş azərbaycanlılardan ermənilər daha əhəmiyyətliymiş. Bəli, ruslar üçün bu, bilavasitə siyasi cəhətdən lazımdır, yoxsa ki, ermənilərin uzun burunlarına, qıllı sifətlərinə, ya da kobud "savet tanem"lərinə-filanlarına aşıq olmayıblar. Elə ermənilər də ruslardan ötrü sinov getmirlər, onlara lazım olan məhz və məhz separatçı "DQR"ın saxlanması, bu mənfur siyasətin davam etdirilməsidir. Bunun üçün isə Rusiya sülhməramlıları onlar üçün göydəndüşmə hədiyyədir. Yəni yadınızda dırsa, ruslar təzə-təzə Qarabağa yerləşəndə onları tort, şirniyyat, mör-meyvə, çaxır atəşlərinə tutanlar, üstəlik, qız-gəlinlərini, arvadlarını qabağa itələyən də həmin ermənilər idi, Azərbaycan ərazisində ikinci erməni dövlətini qurmaq istəyən ermənilər! Bütün bunlar sual olaraq cavabsız qalmaqdadır.

Ali Baş Komandan bəyan etdi: "Noyabrın 10-da imzalanmış bəyanatda bu funksiya təsbit edilməyib, biz buna, necə deyirlər, göz yumuruq"

Yalnız hədlər aşıldıqdan sonra cənab Ali Baş Komandanımız xalqa müraciətində bu barədə açıq şəkildə danışdı. XATIRLATMA: "Noyabrın 10-da bu funksiya təsbit edildi. Baxmayaraq ki, indi onlar orada humanitar işlərlə məşğuldurlar, halbuki noyabrın 10-da imzalanmış bəyanatda bu funksiya təsbit edilməyib, biz buna, necə deyirlər, göz yumuruq. Nə üçün? Çünki başa düşürük ki, orada insanlar yaşayır, başa düşürük ki, indi qış gəlib, hava soyuqdur. Orada müəyyən işlər görülməlidir ki, bu qış orada yaşayan ermənilər üçün problem yaratmasın. Ona görə biz imkan verdik. İndi yükərin böyük

hissəsi oraya Azərbaycan ərazisindən gədir. Biz imkan verdik. Bərdəyə qədər demir yolu ilə gedir. Ondan sonra maşınlarla Dağlıq Qarabağa aparılır. Əlbəttə, biz imkan verməyə də bilərdik".

Əslində, bu bəyanat hələ ki, dövlət başçımız tərəfindən Rusiya sülhməramlılarına tərəf səsələnən xəbərdarlıq məqsədli bəyanat idi və əgər ruslar sülhməramlılıq missiyası istiqamətində hədlərini aşmaqla davam edəcəklərsə, daha sərt bəyanatlar səsələnəcək, əlavə olaraq əməli qaydada. Buna isə kimsənin şübhəsi yoxdur. Sadəcə, bizi düşündürən daha bir məsələ də var...

Niyə ruslar erməni tərəfindən nəzarətimizdə olan ərazilərimiz boyunca basdırılmış minaların yerlərini təsbit edən xəritələri tələb etmirlər?

Bəllidir ki, son bir neçə gündə Qarabağda hərbiçilərimiz və mülki şəxslər minaya düşərək həyatlarını itiriblər. Bu hadisələr isə, sadəcə, informasiya xəttindən o tərəfə keçmir. Əgər ruslar Xankəndində hektarlarla əraziləri minalardan təmizləyirlərsə (halbuki həmin minalar şəhər də daxil olmaqla bütün ətrafına qədər basdırılmışdı, özü də Azərbaycan Ordusunun Xankəndinə girə bilməsi mümkünü nəzərə alınaraq!) məktəb binalarını, səhiyyə ocaqlarını, müxtəlif infrastrukturların hər birini partlayıcı qurğulardan azad edərlərsə, nəyə görə Azərbaycanın nəzarəti altında olan ərazilərinə sadəcə bir neçə nəfərlik qrup göndərir, bununla da işlərini bitmiş hesab edirlər? Düzdür, Azərbaycanın ANAMA-sı var, eləcə də Türkiyəli mınaaxtaranlar dəstəsi öz işlərinin öhdəsindən peşəkarcasına gəlirlər, amma ruslar niyə bu işə həvəssiz yanaşırlar? Niyə ruslar erməni tərəfindən nəzarətimizdə olan ərazilərimiz boyunca basdırılmış minaların yerlərini təsbit edən xəritələri tələb etmirlər? Yaxud, minalardan təmizlənmiş ərazilərimizdə birdən-birə yenidən minaların peyda olması, insanların həmin ərazilərdə həlak olması arxasında hansı gizliyin dayanır? Rusiya sülhməramlıları erməni silahlı təxribatçı qruplarının Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin nəzarəti altında olan ərazilərə keçməmələri barədə səsəndirdikləri iddialarını nə ilə izah edə bilərlər? Ümumiyyətlə, buna zəma-

nət verirlərmə? Vermirlər, belə getsə, verməyəcəklər də!

Kimdən müdafiə olunacaqlar rus sülhməramlıları, sözünə, öhdəsinə düşən vəzifəsinə birmənalı qaydada riayət edən Azərbaycan əsgərindənmi?

Bunun yerinə isə demək olar ki, hər gün bəh-bəhlə qanqaraldıcı hesabatlar verirlər - filan qədər erməni Ermənistan Xankəndinə köçürüldü, blokpostlarda müdafiə sədləri çəkildi, filan-behməkan. Kimdən müdafiə olunacaqlar rus sülhməramlıları, Azərbaycan əsgərindənmi? Azərbaycan əsgəri qarşısına qoyulan bütün öhdəliklərə tam şəkildə riayət edir, bəs ermənilər? İnanın ki, bir müddət sonra biz erməni diversant qruplarının rus sülhməramlılarına qarşı başladacaqları terror hadisələri barədə yazacağıq, inanın ki, bu da baş verəcək. Bax onda ruslar müdafiə silahlarını özü Azərbaycanın nəzarət etdiyi ərazilərdən ermənilərə tərəf çevirənə qədər də gec olacaq! Hələlik isə Ermənilər Xankəndində mürdar əski parçalarını dalğalandırmaqda davam edirlər, üstəlik separatçı "stukturuları" fəaliyyət göstərir, bu da azmış kimi, atəşkəsin pozulması yönündə bütün təxribatçı əməllərə yol açırlar. Elə götürək bir neçə gün əvvəlki erməni əsgərinin ölüm faktını. Maraqlıdır, nəyə görə ruslar daxil olduqları gündən erməni qanunsuz silahlı birləşmələri Xankəndindən və digər ətraf erməni ərazilərindən çıxarmayıblar? Yoxsa bu da onların kompetensiyalarında olmayan bir öhdəlikdir? Nə isə...

Onlar, yeni separatçı quldurbaşları iddia ediblər ki, guya həmin əsgər Azərbaycan hərbiçilərinin açdığı atəş nəticəsində həyatını itirib. Və dərhal "DQR"ın "XİN"i həyasızcasına (!!!) Azərbaycanı (???) atəşkəsin pozulmasında ittiham edib, noyabrın 10-da qəbul edilmiş bəyanata riayət etməyə "çağırır". İndi bunu necə başa düşək? Bunlar açıq-aşkar deyirlər ki, "gərək başımı tam şəkildə əzəydin və indi də mən bu cür axmaq, sərsəm "bəyanatlar" səsəndirməzdim" və s.

Ruslar vəzifələrinin öhdəsindən gəlmirlər, yoxsa gəlmək istəyirlər..? Və ya Türkiyə faktorunun Cənubi Qafqazda geniş imkanlara malik olması üçün rəsmi Bakı öz açıq mövqeyini ortaya qoyub!

Təəssüf ki, azad Şuşamızın düz ayaqları altında qalan Xankəndimizdə bax bu cür zir-zibillər qalmaqda davam edirlər və Rusiya sülhməramlıları üzərlərinə düşən vəzifələrinin öhdəsindən gəlmədiklərini, daha düzünü desək, gəlmək istəmədiklərini açıq şəkildə sərgiləyirlər. Əgər belədirsə, belə davam edəcəksə, Azərbaycanda onların sarı qaş-gözlərinə heç kim aşıq olmayıb.

Qaldı ki Rusiyanın Qarabağ münaqişəsinin həllində göstərdiyi çabalarına, cəhdlərinə, söz yox ki, Moskva burada yalnız və yalnız öz maraqlarını düşünür və əslində, münaqişənin həlli marağı ikinci, hətta üçüncü planda dayanır.

Sırr deyil ki, Azərbaycanın danılmaz, birmənalı dəstəyi yalnız qardaş Türkiyədəndir və məhz Türkiyə faktorunun Cənubi Qafqazda geniş imkanlara malik olması üçün rəsmi Bakı öz açıq mövqeyini ortaya qoyub. Yaxşı olardı ki, Rusiya 90-cı illərdə oynadığı siyasi oyunlarını bu dəfə də oynamağa çalışmasın. Küçədə 21-ci əsrin ikinci onilliyidir və dünya da o dünya deyil. Moskva nala-mıxa döyəcəyib siyasət aparmaqdansa, "DQR"ın "XİN"i qarışıq bütün separatçı meyfləri üzərinə düşən öhdəliyinə, ən əsası isə qoyduğu imzasına hörmət etməsi ilə yığılırsın. Çünki Azərbaycanın yenidən 30 il gözləməyə nə marağı, nə həvəsi, nə də hövsələsi var!

Rövşən RƏSULOĞ

Müharibənin Ermənistan ictimaiyyəti üçün acı nəticəsi ilə bağlı hər bir hazırkı və keçmiş məmurun günahkarlıq dərəcəsinə anlamasını erməni cəmiyyəti vacib hesab edir. Ancaq bu bir şeyi, məsələn, hansısa nəticəni dəyişdirməyə kömək edəcəkmi, deyərək sual da ortaya çıxır. Yaxud, bütün bunlar heç olmasa Ermənistanın itirdiklərindən bir qismini də olsa geri qaytaracaqmı? Məsələn, ölənlər, hərbi texnikanı, silah-sursatı, boş qalan arsenalı, yox dərəcəsinə olan hərbi bünunla geri qaytarmaq mümkündürmü? Heç şübhəsiz ki, bu mümkün deyil.

Erməni cəmiyyəti tamamilə lazımsız şeylərə vaxt itirir və müzakirə edilməli olanlar qalib bir tərəfdə, tamamilə fərqli, lazımsız, mənasız şeyləri müzakirə edir. Əslinə qalanda, mövcud şəraitdə bu yanaşma, elə həmin cəmiyyətin əsl problemidir. Çünki, problemlərinin nədən ibarət olduğunu, onları bu vəziyyətə gətirən məqamların nə olduğunu dərk etmədən səbəbi başqa müstəvidə axtarmaq problemlərdən, hətta gələcək fəlakətlərdən xilas olma ehtimallarını sifirə endirir.

Artıq bu işğalçı ölkə fərqində olmalı idi ki, onlardan fərqli olaraq digər ölkələr işğalçılıq siyasəti ilə deyil, iqtisadi yüksəliş istiqamətində irəliləyirlər. Nümunə üçün, qonşuları olan Azərbaycana, Gürcüstana ən azından nəzər yetirmələri kifayət idi ki, dövlətin, ölkənin normal, dürüst fəaliyyət strategiyası barədə təsəvvürləri yaransın. Bu işğalçı ölkə ictimaiyyəti dövlət və dövlətçilik dedikdə ancaq işğalçılıq siyasətini başa düşürsə və belə də davam edəcəksə, deməli, baxmayaraq ki, indi bu işğalçı ölkədə "Vətənin Qurtuluşu Hərəkatı" deyilən bir təşkilatlanma da var, onlar üçün hələ bundan sonra da qurtuluş gözlənilən deyil. Çünki, qurtuluş üçün doğru yol seçilməyib. Hər hansı bir siyasətçinin, özü də küçədən gələn belə çantalı birinin üzərinə günahları yükləməklə, yaxud "revansizm" deyərək yenə də özge torpaqlarına göz dikməklə heç bir dövlət, heç bir xalq ayağa qalxa, məhv durumdan özünü xilas edə bilməz. Əksinə, bir qədər də özünü məhv sürükləyər. Hər halda, biz bunun yaxın gələcəkdə şahidi ola biləcəyik, təbii ki, erməni cəmiyyəti beləcə xəstə, yanlış təxəyyüllə yaşamaqda davam edəcəksə.

Çox kədərli bir tale yaşamalı oldu Ermənistan və erməni cəmiyyəti. İllərlə, düz otuz ilə yaxın özünü qalib kimi göstərən, hətta qalib kimi davrananlar çox acınacaqlı məğlubiyyətlə üz-üzə qaldılar. Heç şübhəsiz ki, yalançı qalib davranışlar fonunda bu məğlubiyyətlə, özü də çox ağır bir məğlubiyyətlə qarşılaşması səbəbindən erməni cəmiyyətində bu qədər partlayışlar baş verir. Cəmi 44 gün ərzində Azərbaycan Ordusu, Ali Baş Komandan Cənab İlham Əliyev qarşısında diz çökən Ermənistan Silahlı Qüvvələri və erməni baş nazir Nikol Paşinyan ermənilərin hafizəsində dərin bir iz buraxdı və onların miskin obrazı dünya ictimaiyyətindən bu dəfə gizlədilmədi. Baxmayaraq ki, 44 günlük döyüşlər dönməndə Paşinyan komandası, işğalçı ölkənin hərbi-siyasi rəhbərliyi məğlubiyyətlərini gizlədə bilməmişdilər və indi bu fakt özü də, etiraz aksiyalarından görünür ki, mövcud hakimiyyətin əleyhinə işləyir.

Həqiqətən də işğalçı ölkə ictimaiyyəti, bir çox siyasi dairələr enerjisini və vaxtını yanlış istiqamətə sərf edir. Doğrudur, sözsüz ki, müharibənin nəticələri, ümumilikdə müharibə ilə əlaqədar məsələlər araşdırılmalıdır. Səhvlər, səhv addımlar, ümumiyyətlə hər bir məqam nəzərdən keçirilməli, hazırkı, yaxud keçmiş məmurların günahkarlıq dərəcələri də müəyyənləşdirilməlidir. Ancaq, bunun həmin ölkənin məhv durumunu aradan qaldıracağını düşünmək belə yanlışdır. Kimləri isə günahkar kimi hədəfə almaqda davam etməklə bir ölkəni böhrandan çıxarmaq olarmı? Cavab aydındır, əlbəttə ki,

olmaz.

Erməni cəmiyyəti tək Paşinyanı deyil, hətta Rusiya prezidenti Vladimir Putini də hədəfə alır. Etiraz aksiyaları zamanı Rusiya prezidentinin ünvanına təhqirlər, təhdidlər yağdırılır ermənilər tərəfindən. Ermənilər rusları, ələlxüsus onların prezidentlərini xain adlandırır, satqınlıqda ittiham edirlər.

ların fonunda, bu vəziyyətdə, yeni Paşinyanın istefasə tələbi ilə çabalayan bir cəmiyyət üçün mövcud durum şəxsən Rusiya prezidentinin önündə utanc verici deyilmi? Əlbəttə, utancvericidir, hətta rüsvayçılıqdır. Çünki, Paşinyanın dövlət çevrilişinə, hakimiyyəti ələ keçirməsinə

və bunu reallaşdıracaq nə bir siyasətçi, nə bir qurum, nə də bir üz belə yoxdur axı Ermənistan. Belə bir üz belə qoyulmayıb bütün bu olanlardan sonra. Hətta, bəzən ermənilərə rusların elədikləri yaxşılığa görə adam mat-məəttəl qalır ki, bu nankorlara qarşı bu qədər yaxşılıqlar niyə davamlı şəkildə alır?

Bütün bu yanlışlıqlar, olanlar bir tərəfə, ermənilər üçün acı həqiqətləri görmə zamanı yetişməyibmi? Yetişib. Özü də çoxdan yetişib. Avropa ölkələrinin, ən azından, ilk baxışdan parıldayan cəmiyyətinə

Ermənistan üçün həqiqətlər

Maraqlıdır, az qala tamamilə qırılıb məhv olmaqdan erməniləri xilas edən ruslar, şəxsən prezident Putin onlar tərəfindən xain hesab olunur. Bu hansı həyasızlıq dərəcəsinə və ən azından, hansı məntiqə sığır? Təbii ki, bu sual bizim tərəfimizdən cavablandırılmalı bilməz və bu həyasızlıq səviyyəsi barədə yalnız və yalnız ermənilər özləri cavab verə bilərlər.

Görəsən ermənilərə elə gəlmirmi ki, gündəmi yenidən nəzərdən keçirmək daha məntiqlidir? İndi Paşinyanı istefaya göndərmək təklifindən, hətta qərarından başqa ortada birçə dəne sağlam fikir varmı? Bəli, Nikol sadəcə utanc verici bir zəif baş nazir oldu. Doğrudur, o sonsuz qədər uğursuzluq gətirdi Ermənistanı və məğlubiyyətdə də az günahkar deyil. Bu arada, ermənilərə xatırlatmaq yerinə düşərdi ki, Vladimir Putin Paşinyanın olmamasını, yaxud getməsinə elə ilk gündən şəxsən özü istəyirdi və bunu dolayısı ilə təsdiq edən məqamlar elə ən sadə erməni üçün də sirr deyil. Yaxşı, bütün bun-

məhz indi onun istefası tələbi ilə çıxış edən həmin erməni cəmiyyəti kömək etmişdi, vasitəçi olmuşdu. Bu baxımdan da Rusiya prezidenti və cəmiyyəti qarşısında xəcalətlidirlər.

İndi ermənilər bu günü deyil, heç olmasa gələcəyi düşünməlidirlər. Ancaq bu barədə ən vacib sayılacaq mövzular haqda geniş müzakirələr aparılmır. Paşinyanın istefasını tələb edən, saxta və süni gündəm yaradan, xalq müharibədəki məğlubiyyətin səbəbləri barədə danışmağa məcbur edən qüvvələrin heç biri konkret bir şey təklif etmir. Bütün bu müddət ərzində onlar tərəfindən təklif olunan maksimum "iş" Rusiya ilə daha da güclü dost olmaq ideyasıdır. Bəli, əməli iş yox, məhz ideya.

Maraqlı məqamlar, təzadlar saysızdır. Bu ölkənin ictimai fikrinə bir tərəfdən ruslar, Rusiyanın prezidenti xain, satqın hesab olunur, digər tərəfdən Rusiya ilə daha da güclü dost olmaq ideyası ortaya atılır. Doğrudur, bu elə yalnız ideya kimi ortalığa atılır

baxıb köks ötürməkdənsə, ölkə hüduqlarından kənarında yaşayan soydaşlarından, yaxud da Kim Kardaşyan kimi soysuz daşlarından pul, vəsait ummaq-dansa, istəyəndə xain, satqın adlandırır, istəyəndə də dostluq elan etdikləri ruslardan yardım, kömək gözləməkdənsə, ya bir dövlət kimi iqtisadiyyatını, sağlam siyasi əlaqələrini qurmalı, təhlükəsizliyini təmin etməli, ya Rusiyanın timsalında hansısa dövlətin təbəçiliyinə, daxilinə qatılmalı, ya da xəritədən silinib getməlidir Ermənistan. Bu həqiqətlər danılmazdır və çıxış yolu olmayan reallıqlardır ki, indi erməni cəmiyyəti gözleyir. Sadəcə vaxta, zamana ehtiyac duyulur. Nə vaxtsa, hansısa yaxın zamanda dünya bunlardan birinin şahidi olacaq. Əbəs yerə qeyd olunmadı ki, vaxt, zaman itgisinə boş yerə yol verilir bu cəmiyyətdə. Çünki, vaxt, zaman gözləmir və zaman vahidi üçün Ermənistan, yaxud erməni deyilən toplum heç bir əhəmiyyət kəsb etmir.

İnam Hacıyev

Azərbaycanda intiharlar niyə artır?

Ekspertlər intiharların səbəblərini və aradan qaldırılması yollarını necə görür?

Sevinc 19 yaşındadır, amma indiyədək 4 dəfə intihara cəhd edib. İki dəfə bilindəki damarları kəsib, bir dəfə ürək çatışmazlığı olan böyük qardaşının həblərini çoxlu sayda qəbul edib, növbəti dəfə isə özünü metroda vaqonların altına atmağa cəhd edib. Dediynə görə, intihar etmə səbəbləri müxtəlif olub. İlk dəfə damarını 14 yaşında kəsib- istədiyi məktəb çantasını anası ona almadığı üçün... İkinci dəfə də, elə həmin il dərse hazır olmadığından bütün sinifin gözü qarşısında müəlliməsi tərəfindən təhqir edildiyinə görə biləyini doğrayıb. Üçüncü dəfə isə 16 yaşında "intihar sevdası"na düşüb; Gəncliyinin ilk çağında özünü bədbəxt hiss etməyə başlayanda bir şüşə ürək həbini birməfəsə içib. Dördüncü cəhdi də uğursuz alınıb. Baxmayaraq ki, "hələ də bədbəxt olaraq qalırım" fikri onu metro qatarının altına atılmağa qədr aparıb. İndi psixoloji yardım alır, daha intihar etmək niyyətində olmadığını deyir: "Mən intiharı ölmək üçün etmədim, sadəcə, o an içimdən bir səs mənə elə etməyi deyirdi".

XXI əsr depressiya, nevroz və intiharlar əsridir?

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının hesabatına görə, son 50 ildə dünyada intihar yolu ilə ölüm halları 60 faiz artıb. Dünyada hər il təxminən 60 milyon insan intihara cəhd edir. Nəticədə, hər il 1 milyon insan həyatını itirir. Onlardan 63 faizi kişilər, 37 faizi isə qadınlardır.

Dünya ölkələri arasında ən çox intihar halları Amerika, Yaponiya, Şimali və Qərbi Avropa ölkələrində qeydə alınır. Lakin son vaxtlar digər ölkələrdə də intiharların sayı artmağa başlayıb.

İntihar, dünyada qeydə alınan ölüm halları arasında ilk 10-luqda yer alır. Eyni zamanda, gənclər arasında ölüm səbəbləri sırasında da 3-cü yerdə qərarlaşıb.

İntihar edənlər ən çox 15-29 yaş aralığında olan gənclərdir. İntihara cəhdin səbəbləri arasında ən çox psixoloji problemlər və depressiv vəziyyət üstünlük təşkil edir. Bundan əlavə, intihara səbəb olan problemlər arasında işsizlik, ailədaxili münaqişələr, fiziki problemlər, ünsiyyətsizlik, zərərli vərdişlərdən asılılıq, cinsi zorakılığa məruz qalma kimi səbəblər də var.

ÜST-ün 2018-ci il üzrə açıqladığı statistikasına baxsaq, Avropa ölkələri arasında əhalinin hər 100 min nəfərinə düşən intiharların sayı üzrə göstəricilər belədir; Litvada 42, Belçikada 20,7, Macarıstanda 19,1, Sloveniyada 18,6, Estoniyada 17,8, Fransada 17,7, İsveçdə 17,2, Polşada 16,2, Finlandiyada 15,9 və s.

Azərbaycanda isə bu rəqəm son illərdə 5-6 nəfər təşkil edir ki, bu dünyada aşağı göstəricilərdən sayılır. Lakin ölkəmizdə belə halların sayı getdikcə artır.

Azərbaycanda intiharın sayı niyə çoxalır?

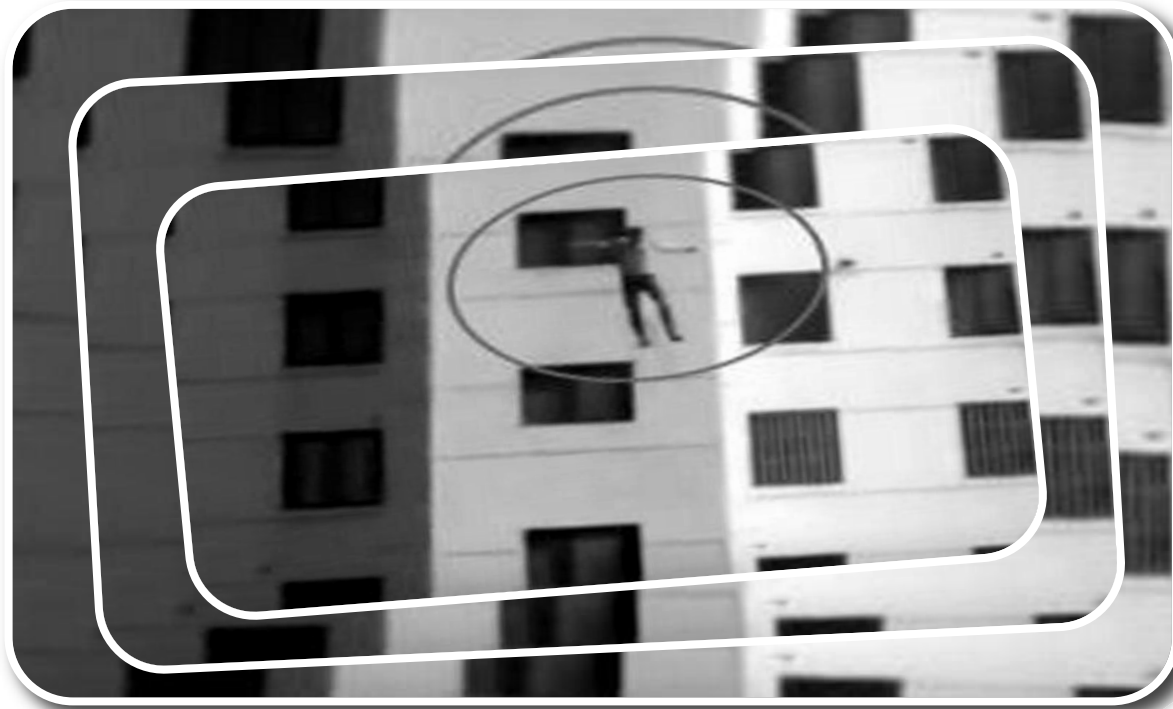
Dünyadakı intiharların 1 faizi ölkəmizin payına düşür. Son 30 ildə ölkəmizdə intiharların sayı xeyli artıb. Ən çox artım son 10 ildə olub. 2010-cu ildə intiharların sayı 300 nəfər civarında olduğu halda, 10 il sonra bu rəqəm 2 dəfə artaraq 600-ə çatıb.

Azərbaycanda intiharların sayı 2008-2019

200813820091652010289201
141420124822013436201449020
154992016507201749820185212

nin normal olmaması səbəbindən intihar edən oğlan uşaqları da var. Azərbaycanda uşaq və yeniyetmə intiharına 17-19 yaş arasında olan oğlanlara daha çox rast gəlinir. Onların bəzisi dəfələrlə intihara cəhd edəndən sonra əməlini reallaşdırma bilənlərdir".

Ekspert uşaq intiharlarında müasir texnologiyanın da mühüm rolu olduğunu deyir: "ABŞ-da bir neçə il ərzində aparılan tədqiqatlar göstərib ki, yeniyetmələr arasında son 10 ildə 13-18 yaş qrupu uşaqlar arasında intiharların sayı 30 faiz artıb. Aparılan tədqiqatlar nəticəsində məlum olub ki, intiharların və depressiya hallarının artması smartfonların və sosial şəbəkələrin yayılması ilə sıx bağlıdır. Belə ki, gündə 5 saatdan çox vaxtını smartfonla və ya sosial şəbəkədə keçirən yeniyetmələr 1 saatdan az vaxt keçirən yeniyetmələrə nisbətən 71

0195852020-ci ilin birinci yarım ilində isə 292 intihar hadisəsi qeydə alınıb. İlin yekun məlumatı olmasa da, bu rəqəmin 600 civarında olacağı ehtimal olunur.

Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatlarına görə, ölkəmizdə kəndlərə nisbətən şəhərlərin, əsasən də Bakının intihar payı digər yerlərdən daha çoxdur. Bu da şəhər həyatının daha stresli, daha yorucu olması ilə bağlıdır.

Uşaqlar niyə intihar edir?

İntihar edənlər arasında uşaqların da olması vəziyyəti daha da kritikləşdirir. Uşaqların intiharına səbəb kimi spesifik problemlər- erkən nikah, məişət zorakılığı, təhsildən yayınma, valideynlərin boşanması, baxımsızlıq kimi hallar göstərilir, uşaq intiharının ən böyük səbəbi ailə münaqişələri hesab olunur.

"Sağlam Cəmiyyət" Hərəkatının eksperti Leyla İsmayılovanın fikrincə, depressiv vəziyyətlərin sonu intihardır: "Qızların intiharına ən çox erkən nikahlar və zorlanmalar təsir edir. Oğlan uşaqlarının intihar hallarında isə təhsil və digər sahələrdə uğursuzluğun olması təsir edir. Bundan başqa valideynləri və ətrafı ilə şəxsi münasibətləri-

faiz daha çox depressiyaya meyillidir".

Onlar, əslində, ölmək istəmərlər Psixoloq Aygün Həsənzadə deyir ki, intihara əl atanların əksəriyyəti, əslində, ölmək üçün intihar etmərlər: "Onları özünəqəsdə əl atmağa vadar edən özlərini bağışlamağa nail olmaq, sevdirmək, mərhəmət etdirmək, qisas almaq, borcdan yaxa qurtarmaq kimi səbəblərdir. Axır illərdə dünya telekanallarında, lap elə qonşu ölkələrin mətbuatında rastlaşdığımız bir mənzərə də var, özünəqəsd hallarında ölməyə səbəb olanlar bəzən, hansısa yüksəkliyə çıxmış intiharçıya tamaşa edənlərdir.

İntihar edən yüksəkliyə çıxandan sonra intihar etmək istəməsə də, ona tamaşa edən kütlə intiharçını intihara sürükləyə bilir. Özünə qəsd etmək istəməyən intiharçı sırf onların "özünü atmırsansa, niyə ora çıxmısan?", "işimiz-gücümüz var", "sən özünü atana oxşamırsan" kimi atmacalarından təsirlənib həyatına qıyır".

A.Hüseynzadənin sözlərinə görə, intiharçının son məktubu da həmişə maraqlı kəsb edən nüans olur. Qadınlarda daha çox səmimi etiraf, övladlarını kiməsə əmanət etdiyi barədə, kişilərdə isə borcları və ya üzr istədiyi barədə məktublər yazılır.

O bildirir ki, depressiya intihar riskini çoxaldır, psixoloji sarsıntı yaşayan adam bu dövrdə əsla tək-tənha buraxılmamalıdır. Ona mütləq bir məşğuliyyət tapmaq lazımdır. Sosial şəbəkədə paylaşıdığı məlumatlara, musiqilərə diqqət etmək vacibdir, dostları ilə sıx ünsiyyət qurmasını təmin etmək, ailədə verilən qərarlarda onun fikrini xüsusilə nəzərə almaq gərəkdir.

Maddi dəyərlər mənəvi dəyərləri üstələyirsə...

Mütəxəssislər intiharların bir səbəbini də cəmiyyətdəki gərginlik və buna rəvac verən maddi dəyərlərin önə çıxmasında görürlər. Sosioloq Əhməd Qəşəmoğlu hesab edir ki, əgər cəmiyyətdə maddi dəyərlər mənəvi dəyərləri sıxışdırıb önə keçirsə, çoxlu gərginliklər yaranır, xoşagəlməzliklər meydana çıxır. Belə cəmiyyətdə ilbəil ecaib hallar, təkə intiharlar deyil, həm də boşanmalar, ailə üzvlərinin bir-birini öldürməsi, aldatmalar artır.

"Biz çalışmalıyıq ki, cəmiyyətimizdə insanlar bir-biri ilə maddi dəyərlərə görə yarışmasınlar. İnsanlar öz ümidlərini mənəvi dəyərlərdə tapsınlar. O ölkə, şəhər gözəl sayılır ki, insanlar bir-biri ilə maddi davranışına görə yarışsınlar. Əgər

"Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi"

Yazı "Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi"nin maliyyə dəstəyi ilə "Gender, ailə və demografiya məsələlərinin işıqlandırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

meşşanlıq artırsa, əşyabazlıq artırsa, belə hadisələr qaçılmazdır.

Bəziləri elə bilirlər ki, bu, insanlarda maddi çatışmazlıqlarla bağlıdır. Amma belə deyil. Çünki Sovet dövründə də maddi cəhətdən pis yaşayan insanlar olub. Amma bu qədər kriminal hallar olmayıb", - Ə.Qəşəmoğlu deyir.

Sosioloq hesab edir ki, maddi dəyərlərin önə keçməməsi üçün elmi əsaslarla fəaliyyət proqramları hazırlanmalıdır. Bunu ciddi alimlər hazırlamalıdır. Bununla bağlı qanunvericilik sistemində, hüquqi bazada, hökumətin humanitar siyasətində dəyişikliklər olmalıdır. Mənəvi dəyərləri üstün tutan insanlara diqqət artırılmalıdır, elmə, təhsilə diqqət ayrılmalıdır.

"Mənəvi dəyərlərin daşıyıcıları olan insanların özlərinin maddi vəziyyətləri o qədər də ürekaçan deyil. Nəticədə, belə vəziyyət yaranır. Konkret olaraq mütəxəssislərin iştirakı ilə fəaliyyət proqramı hazırlanmalı və dövlət səviyyəsində həyata keçirilməlidir".

Özünüzü intihardan siqortalayın

İntihar, əslində, bir SOS siqnalıdır- bir növ, bu üsulla əl atan adamın yardım istəmək üsuludur. Sərt iş rejimi, stress və qorxu altında keçən ömür, süni qidalanma və TV-lərin bu istiqamətdə "əvəzsiz fəaliyyəti" intihar hallarının artması üçün lazımı zəmin yaradır. Bir gün özünüz, övladınız və ya hansısa bir yaxınız intiharçı olmasın deyə stressdən uzaq olun, onları da stressli həyata məhkum etməyin, çünki stress beyini narahat edən əsas faktordur, natural ərzaq məhsulları ilə qidalanın. Çünki geni dəyişdirilmiş qidalarla beyin hüceyrələri məhv olur, bu da mənfi fikirlərə tez təslim olmağa zəmin yaradır.

Televiziyada yalnız ruhu dincəldən verilişlərə baxmaq lazımdır, qanqaraldan cinayət verilişləri ilə auranızı mənfi enerjiyə təslim etməyin. Xəbər saytlarında, qəzetlərdə yer alan, efirlərdə göstərilən növbəti intihar edən şəxs olma-maq üçün...

Lalə Mehralı

Qəzet 1991-ci il
yanvarın 11-dən çıxır

15 yanvar

Fatih Terim "Qalatasaray" dan gedir

"Qalatasaray" baş məşqçisi Fatih Terimlə yollarını ayıra bilər. Türkiyə mətbuatının yazdığına görə, 67 yaşlı mütəxəssis ölkə kubokunun 1/8 finalında "Yeni Malatyaspor"a qalib gəldikləri matçdan sonra verdiyi açıqlamada bu mövsümün sonunda başa çatacaq müqaviləsinin yenilənməyəcəyinə işarə edib: "Bu gün dərin bir yalnızlıq hiss etdim. Mən hər hansı insanlara, hansısa qruplara yox, azarkeşlərə söz verməmişəm. Onsuz da may ayında müqaviləmin müddəti bitir".

Sosial şəbəkələrdə narkotikani təbliğ edənlər tutulublar

Sosial şəbəkələrdə profil yaradaraq narkotik vasitələrin qəbulunu təbliğ edən videolar yayın iki nəfər saxlanılıb. Daxili işlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, "Instagram" sosial şəbəkəsində özünə məxsus səhifə yaradaraq narkotik vasitələrin təbliği ilə məşğul olan Ayşən Atakışiyeva və tanışı Kamran Cəfərli Baş Narkotiklərə Mübarizə İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən həyata keçirilən əməliyyat-axtarış tədbiri nəticəsində tutulublar. Həmin şəxslər ifadələrində sosial şəbəkələrdə narkotik vasitələrin qəbulunu təbliğ etdiklərini və əməllərindən peşman olduqlarını bildiriblər.

Qeyd edək ki, onların yaydıqları video-

da guya K.Cəfərlinin Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Narkotiklərə Mübarizə İdarəsinin əməkdaşı olması barədə həqiqəti əks etdirməyən qeydlər də yerləşdirilib. Saxlanılan A.Atakışiyeva və K.Cəfərli barələrində inzibati Xətalar Məcəlləsinin müvafiq maddəsi ilə protokol tərtib edilib və qərar verilməsi üçün məhkəməyə təqdim olunub.

Peyvənd üçün istifadə edilən vaksinlər: hər birinin öz xüsusiyyəti

İlk dəfə vaksin XVIII əsrdə yaradılıb. Həmin vaxt geniş yayılan çəkək pandemiyasına qarşı vaksin hazırlanıb. İnsan dünyaya gələn gündən ona vaksin vurulur və bunun sayəsində uşaqlar infeksiya və xəstəliklərdən uzaq olurlar. Yeni növ koronavirus (COVID-19) infeksiyasına qarşı da yeganə üsul vaksinasiyadır. AZƏRTAC xəbər verir ki, COVID-19-a qarşı istehsal edilən vaksinlər barədə danışan Nyu-York ştat Universitetinin Tibb mərkəzində yoluxucu xəstəliklər üzrə mütəxəssis-həkim, tibb elmləri doktoru Xəyalə Balabəyova deyib: "BioNTech/Pfizer" və "Moderna" vaksinləri yeni vaksinlərdir. "BioNTech" şirkəti 25, "Moderna" şirkəti isə 20 ilə yaxındır həmin vaksinin üzərində işləyib. Əvvəllər həmin vaksinə ehtiyac yox idi. Koronavirus infeksiyası ilk dəfə deyil ki, yayılır. Əvvəllər SARS, MERS infeksiyaları var idi. O vaxt həmin vaksinləri hazırlamağa başlasalar da, epidemiya çox tez bitdi. Ona görə də vaksinlərə ehtiyac qalmadı. "BioNTech/Pfizer" və "Moderna" şirkətləri həmin vaksinləri xərçəng xəstəliyinə qarşı işlətmək istəyirdilər".

Vaksinləri yaratmaq üçün virusun özü lazım deyil. Ötən il yanvarın əvvəllərində Çin Xalq Respublikasında belə bir virusun yayılması barədə bütün dünyaya məlumat verildi. Virusun strukturu göstərildi və "BioNTech/Pfizer" və "Moderna" şirkətləri vaksini çox az vaxtda, sürətlə hazırladılar və mart-aprel aylarında onun sınağına başlanıldı. Vaksinlər bir-birinə çox oxşayırlar və cüzi fərqləri var. "Moderna" vaksinin bir kapsulu 10, "BioNTech/Pfizer" vaksinin bir kapsulu isə 5 nəfərə vurula bilər. Onların saxlanması müddəti və şəraiti də fərqlənir. "BioNTech/Pfizer" vaksini -60° C-dən -80° C-yə qədər temperaturda saxlanılmalıdır. "Moderna" vaksini 30 günə qədər soyuducuda saxlamaq və onu daha çox insana vurmaq olar". Mütəxəssis daha sonra deyib: "Hazırda dünyanın bir çox ölkəsində vaksin hazırlanmasına başlanılıb. Demək olar ki, 57 ölkə vaksin hazırlayır. Onlardan yalnız 14 vaksin üçüncü sınaq mərhələsindədir. "AstraZeneca", "Johnson&Johnson" və "Sputnic V" vaksinləri yenidən bir-birinə çox bənzəyir. Onun yeni hesab olunmasına səbəb başqa bir virusun, yəni adenovirusun işlədilməsidir. Burada onun koronavirus hissəsinin peyvənd kimi insanlara vurulması nəzərdə tutulub.

QARABAĞ AZƏRBAYCANDIR!

"Moyka" işçisi 300 minlik "Ferrari" ilə qəza törətdi

"Cenoa"nın qapıçısı Federiko Marketti xoşagəlməz halla üzləşib. Qol.az İtaliya mətbuatına istinadən xəbər verir ki, o, 300 min avrovalıq Ferrari 812 Superfast markalı avtomobilinin yuyulması üçün avtoyumaya aparıb, özü isə məşqə gedib. Avtomobil yuyulduqdan sonra işçilərdən biri onu Cenoa İdman Mərkəzinə aparmağa qərar verib. Lakin həmin şəxs yolda idarəetməni itirib, enmə dayanacağına çırpılıb və parkovkada olan beş maşına toqquşub. Nəticədə 300 minlik Ferrari ciddi ziyan görüb.

Heç zaman qocalmayan gözəl qadın

Dünyanın ən gözəl qadınlarından biri kimi tanınan məşhur model İncqari Leminin 73 yaşında tamam olsa belə, o, cavvanlaşmağa çalışmır və buna görə də yaşına baxmayaraq, olduqca təbii və cəlbedici görünür. Deyirlər ki, modellik karyerası artıq 35 yaşında bitir.

Lakin İncqari Lemi bunun əksini sübut edərək, hələ də sevdiyi işlə məşğul olur.

5 avqust 1947-ci ildə İsveçdə anadan olan İncqari artıq 1960-cı illərin sonundan bəri məşhur bir modelə çevrildi. Qeyd etmək lazımdır ki, 1970-ci illərdə beş il ərzində "Yves Saint Laurent" ətirinin üzü olan gözəl qadının çox maraqlı həyat hekayəsi var. Bəs bu qadın necə məşhur oldu? Gənc qızcığaz tətildə olarkən Parisə yollanır və burada yerləşən diskotekaların birində yerli bir fotoqrafın diqqətini çəkir. Ertəsi gün fotoqraf ondan bəzi materiallar toplayaraq, şəkillərini çəkir. Özü də bilmədən onun fotosəkilləri "Harpers Bazaar Magazine"də yerləşdirilir. Bundan sonra Lemi "Paris Models International" ilə müqavilə imzalayır. Uğurlu bir model olan gənc qadın İtaliya, İngiltərə, Almaniya, ABŞ və vətəni İsveçdə çalışır.

1971-ci ilin sentyabrında İtaliyanın "Vogue" jurnalının üz qabığı olan İncqari modellər üçün təqaüdə çıxma vaxtı gələndə ailəsi ilə birlikdə İspaniyanın Formentera adasına köçür. Yalnız 1991-ci ildə İsveçə qayıdaraq öz dizayner geyim xəttini buraxır. 1992-ci ildə qeyri-adi gözəlliyi ilə məşhur fotoqraf Magnus Reedin diqqətini çəkən İncqari onunla işləməyə davam edir və üç ildən sonra karyerasını davam etdirmək üçün ABŞ-a gedir. İncqari "qadınlar şərab kimidir, yalnız illər keçdikcə yaxşılaşırlar" ifadəsinin canlı bir təsdiqidir. İncqarinin düşüncələrinə görə, 60 yaşında da bir qadın cazibədar və çəkici ola bilər. Gözlərinizin parıltısı və yüngül bir təbəssüm ilə təbii və gözəl ola bilərsiniz. Əsas odur ki, üreyiniz gənc olsun.

Samirə Tağıyeva

Baş redaktor:

Bəhrüz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yayılır, səhifələnilir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzərTAc, SİA və AZADINFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 4600